

Oslo

Uteseksjonen

«Unge på Oslo S»

En kartlegging av mindreårige
i et ungdomsmiljø

Forord

De fleste av oss som ferdes i Oslo S området har sett dem: Ungdom som ikke oppfører seg som vanlige reisende fordi de ikke er der for å vente på neste tog eller t-bane, de bare «henger». I dette ungdomsmiljøet ser vi også at det er flere mindreårige tilstede.

Så hvorfor er de der og hva holder de på med? Hvem er de og hvor kommer de fra? Hvor bekymret skal vi være for at de oppholder seg i dette miljøet? Og ikke minst, hvilken historie vil ungdommene selv fortelle oss voksne hvis de blir spurt?

Det er nettopp det dette oppdraget har handlet om: Gå ut og kartlegg hva ansvarlige voksne som har kontakt med ungdommene vet om dette og hør de unge ut om hva de selv forteller om «ungdomslivet», på Oslo S. Undersøk hvordan det samarbeides i ulike retninger og, hvis dere finner noe, avdekk forbedringspunkter som kan komme ungdommene til nytte. Dere får 8 måneder til å gjøre jobben!

Uteseksjonen er Oslo kommune sine øyne og ører i Oslo sentrum. Men de er også i praksis en tjeneste som praktiserer den rausheten og inkluderinga vi ønsker at Oslo skal stå for. I bydelene gjør bydelsutekontaktene noe av den samme viktige innsatsen.

Oslo kommune markerer i 2019 at byen har satsa på oppsøkende sosialt- og helsefaglig arbeid som et viktig virkemiddel til å nå ut til utsatte unge gjennom 50 år. Denne rapporten gir

nok et viktig bidrag til å forstå og møte de utfordringene og ressursene som finnes blant mindreårige i Oslo sentrum. Det viser at Uteseksjonen og utekontaktene har en viktig funksjon i sitt arbeid både på individ-, gruppe- og system-nivå. Og rapporten viser og at den gode hjelpen og endringene skjer i felleskap med de unge selv og de mange aktørene som møter utsatte unge hver dag.

Stor takk til prosjektgruppa i Uteseksjonen som har nedlagt et stort arbeid med informasjonsinnhenting, analyser og kommet opp med forslag til mange konkrete handlingspunkt. Spesiell stor takk til Jonas Chabchoub som har ført rapporten i pennen og Pål Grav som har vært prosjektleder. KoRus Oslo ved Yvonne Larsen og Skule Wigenstad skal også ha takk for å ha veiledet prosjektgruppa.

Rapporten har blitt et godt kunnskapsgrunnlag som mange tjenester kan stå på og «ta sats» fra i sitt arbeid med de unge. Oppfordringen vår er derfor at rapporten leses, deles og diskuteres. Slik vil den forhåpentligvis bli et nyttig bidrag i det videre arbeidet og gjøre de unge mindre utsatt i den livsfasen de er i.

Guri Bergo, direktør
Velferdsetaten

Innhold

Forord	3		
Sammendrag	7		
1.0 Innledning	9		
1.1 Bakgrunn for kartleggingen	9		
1.2 Kartleggingens mål	9		
1.3 Kartleggingsprosess, metode og kilder	10		
1.3.1 HKH-metoden	10		
1.3.2 Metoder og kilder i kartleggingen	10		
Innledende konsultasjon	10		
Kartlegging av aktuelle aktører	11		
Litteratur	11		
Aktuell statistikk	11		
Intervjuer med aktører fra tjenester som jobber med ungdommene	11		
Intervjuer med ungdommene	11		
Etikk	11		
Bearbeiding – tolkning og analyse av data	11		
Avsluttende konsultasjon	12		
2.0 Eksisterende tilbud og tiltak	12		
2.1 Barnevernet	12		
2.2 Grünerløkka Gateteam	12		
2.3 Utekontakten i Bydel Gamle Oslo	12		
2.4 Politiet (enhet sentrum)	14		
2.5 Vekterne på Oslo sentralstasjon	14		
2.6 Uteseksjonen	14		
2.6.1 SaLTo sentrum (Uteseksjonen)	14		
2.6.2 Perspektiv (Uteseksjonen)	14		
2.7 Andre sentrumsnære ungdomstilbud	15		
2.8 Samarbeidsnettverk	16		
2.8.1 Barn og unge i sentrum	16		
2.8.2 Fagforum for oppsøkende ungdomstjenester	16		
2.8.3 SaLTo – tverrsektorielle nettverksmøter	16		
2.8.4 Konflikthåndteringsnettverk	16		
3.0 Funn fra kartleggingen	18		
3.1 Statistikk	18		
3.1.1 Uteseksjonen i Oslo	18		
3.1.2 Barnevernvakten i Oslo	19		
3.1.3 Oslo politidistrikt	19		
3.2 Hvorfor oppholder ungdommene seg på Oslo sentralstasjon/Jernbanetorget?	21		
3.3 Hvem er ungdommene?	22		
3.3.1 Alder	22		
3.3.2 Kjønn	22		
3.3.3 Tilhørighet	22		
3.3.4 Familie og sosioøkonomisk status	22		
3.3.5 Etnisitet og identitet	23		
3.3.6 Skole	25		
3.3.7 Ressurser	25		
3.3.8 Psykisk helse	25		
3.4 Risiko ved å oppholde seg i ungdomsmiljøet på Oslo S?	25		
3.4.1 Stigma og ambivalens	25		
3.4.2 Løsrivelse fra foreldre eller unndragelse av omsorg?	25		
3.4.3 Kjøp, salg og bruk av illegale rusmidler	27		
3.4.4 Bevegelse mellom miljøet på Vaterland og miljøet på Oslo sentralstasjon	28		
3.4.5 Vold og konflikter	28		
3.4.6 Tyveri	30		
3.4.7 Bytte, kjøp og salg av seksuelle tjenester	30		
3.5 Ungdommenes tillit til voksne og problemløsning	30		
4.0 Hva kan være god ivaretagelse og gode tiltak?	32		
4.1 Barnevern	32		
4.2 Oppsøkende ungdomsarbeidere	33		
4.3 Politi og strafferettslige reaksjoner	33		
4.4 Informasjon om tjenestene	34		
4.5 Koordinering av innsatser, taushetsplikt og samarbeid	34		
4.6 Tiltak rettet mot de mest utsatte	36		
4.7 Jobb	37		
4.8 Fritidsklubb	39		
5.0 Forslag til handlingsplan	39		
Hovedmålsetting	39		
Delmål	41		
Tiltak	41		
Aktuelle aktører/ansvarlig	41		
Tidsplan	41		
6.0 Referanseliste	42		
Uteseksjonen i Oslo	44		
KoRus Oslo	45		

Sammendrag

Denne rapporten er basert på informasjon fra mange ulike kilder. Åpne konsultasjonsmøter med tjenester fra bydeler og sentrum har dannet grunnlag for 14 intervju med tjenestene. 14 unge fra Oslo S miljøet er intervjuet og i tillegg er det brukt rapporter, statistikk og litteratur.

Ungdom har et naturlig behov for å møtes, sosialisere og finne en tilhørighet og identitet sammen med jevnaldrende. Det er i hovedsak det som skjer i ungdomsmiljøet på Oslo sentralstasjon. Ungdommene oppsøker området primært fordi det er et uforpliktende sted å være, der de samtidig kan forsvinne i mengden av folk. De unge sier det er lett å bli kjent med nye personer, flørte og bare være sammen i området. Noen søker støtte for sine problemer og får hjelp hos andre unge. Oslo sentralstasjon er også et område med liten grad av voksenkontroll, noe som gjør det mulig å unndra seg omsorg og prøve ut grenser. Samtidig forteller flere unge at det ligger en trygghet i at vektere eller politi vil gripe inn om ting går over styr. Kartleggingen viser at det finnes betydelig grunn til bekymring for mange unge som velger å tilbringe mye tid på Oslo sentralstasjon. Ikke minst forteller de unge selv at det ikke er bra for noen å henge der over tid fordi de blir utsatt for så mye negativt og, som en ungdom sa det: «Så møter du noen som ikke er så bra for deg».

«Så møter du noen som ikke er så bra for deg».

Kartleggingen viser at ungdomsmiljøet på Oslo S er sammensatt, men at det er flest ungdommer i alderen 14-16 år der. Uteseksjonen har i 2018 registrert kontakt med like mange jenter som gutter i området, og omtrent 1/5 av ungdommene kommer fra kommuner omkringliggende Oslo. Bydelene i Oslo indre øst, Oslo sør og Groruddalen er områdene i Oslo som er høyest representert blant ungdommene.

Flere av de mindreårige bruker rusmidler som alkohol og hasj/marihuana, men det er vanskelig å si noe konkret om omfang. En sjelden gang er det tyngre rusmidler i omløp blant de unge. Kjøp, salg og bruk av rusmidler foregår i liten grad inne på stasjonsområdet. Kartleggingen viser at det er en viss bevegelse mellom miljøet på Vaterland, hvor det foregår åpent kjøp og salg av illegale rusmidler, og miljøet på Oslo sentralstasjon. Det er dokumentert at flere av de samme ungdommene observeres i rusmiljøet på Vaterland. Inntak av rusmidler skjer

for det meste i nærliggende områder av stasjonsbygningen og gjerne på sjøsiden og ved spor 19.

Vold, slåsskamper og konflikter blir tematisert av alle ungdommene som har blitt intervjuet som en del av kartleggingen. Bakenforliggende årsak er ofte tillitsbrudd, ryktespredning og baksnakking. Det er registrert færre voldsepisoder i området det siste året.

De unge forteller at de blir stigmatisert av andre ungdommer og voksne utenfor miljøet, og at de ofte blir sett på som kriminelle og «gatebarn». Samtidig har ungdommene en generell skepsis til voksne, og spesielt til barneverntjenesten. Utfordringen er å skape tillitsfulle relasjoner, involvere den unge i egen situasjon og gi relevant og forståelig informasjon. Ungdommene er mistenksomme ovenfor oppsøkende ungdomstjenester fordi de er usikre på om oppsøkerne er sivilpoliti eller barnevern. Ungdommene forteller også om en del dårlige opplevelser med politiet, blant annet erfaringer med å bli stoppet og undersøkt uten grunn.

Kartleggingen avdekker et par større hull mellom behov og innsatser som det ikke finnes åpenbare løsninger på. Det ene handler om at mange unge ønsker flere lavterskel væresteder for ungdom. Det andre handler om at politi og enkelte hjelpere tar til orde for at ungdom må møtes med raskere reaksjoner ved lovbrudd, og mener at ungdomsfengsel må bli et reelt alternativ der barnevernstiltak og andre reaksjonsformer ikke fungerer.

Enkelte som jobber med ungdommene hevder at taushetsplikten er til hinder for godt samarbeid. Ungdommene beskriver derimot en mistillit til hjelpeapparatet som kan tolkes dit hen at de opplever en frykt for at taushetsplikten ikke opprettholdes. Andre poengterer viktigheten av å snakke med, og ikke om ungdommene, og mener i den sammenhengen at taushetsplikten ikke er til hinder, men et godt verktøy for å arbeide med ungdommene.

Kartleggingen viser også at det ligger et forbedringspotensial i hvordan etablerte tjenester og tilbud utformes for målgruppa. I slutten av rapporten presenteres et forslag til handlingsplan hvor det listes opp flere delmål og konkrete tiltak som skal bygge opp under hovedmålsettingen om at de unge både skal ivaretas når de er i området, og at tiden den enkelte ungdom tilbringer der blir så kort som mulig. Samarbeidet mellom innsatser i sentrum må videreutvikles på samme måte som innsatser i og mellom bydeler må gjøre det. Beskyttende innsatser som gjøres mot den enkelte unge må koordineres og henge sammen.

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn for kartleggingen

Oslo sentralstasjon er det største trafikkknutepunktet i Norge. Hver dag er 150 000 personer innom stasjonsområdet¹ og stasjonen brukes av besøkende og pendlere – til kafebesøk og handling. Oslo S brukes også av ulike ungdomsmiljøer, fordi ungdommer har alltid trukket mot sentrum. Våren 2018 var det knyttet særlig bekymring til ungdomsmiljøer som oppholdt seg rundt Jernbanetorget og Oslo sentralstasjon, noe som utløste et ønske om en kartlegging. Vold, slåssing og utagerende ungdomsgrupperinger er noen av utfordringene som ble trukket frem. Bekymringen kom fra Uteseksjonen, men også fra andre instanser som jobber opp mot ungdommene.

Ungdommene i området kommer fra forskjellige grupperinger og med varierende grad av tilknytning til hverandre. For å tydeliggjøre hvem kartleggingen dreier seg om, har vi valgt å strukturere ungdomsmiljøet i de tre tydeligste kategoriene. I den første kategorien finner vi det alternative ungdomsmiljøet tilknyttet spor 19 på Oslo sentralstasjon. Dette miljøet har Uteseksjonen kartlagt tidligere (Uteseksjonen i Oslo 2012). Den andre kategorien er et miljø som stort sett består av nyankomne til landet. Dette er flyktninger og asylsøkere som har kommet til Norge som enslige mindreårige gutter og enslige unge voksne menn. I den tredje kategorien er det hovedvekt av norske ungdommer fra Oslo og nærliggende kommuner som oppholder seg mye i Oslo sentrum – i denne sammenhengen Oslo sentralstasjon og Jernbanetorget. Det er ungdomsmiljøet i den tredje kategorien denne kartleggingen dreier seg om. Det er behov for en mer samlet kunnskap om situasjonen til ungdommene i dette miljøet, hvilke instanser som er involvert i dag, og hvordan innsatsene fremover kan tilpasses for å avhjelpe de utfordringene som det er uttrykt bekymring om.

Uteseksjonens feltrapporter og tellinger viser at det over tid er stor variasjon i antall ungdommer som oppholder seg i området, og flere variabler ser ut til å påvirke; som tidspunkt på døgnet, om det er helg eller ukedag, og om det er skoleferie. Antallet som påtreffes kan variere fra 0 til 100 ungdommer. Uteseksjonen har også truffet enkelte ungdommer i områdene på dagtid, når det er grunn til å tro at ungdommene skal være på skolen.

Flere aktører som jobber inn mot de unge, mener det er grunn til bekymring for enkelte av ungdommene som daglig oppholder seg i ungdomsmiljøene i Oslo sentrum. Uteseksjonen har gjennom klientoppfølging kjennskap til skole- og atferdsproblematikk

hos flere av ungdommene, og mange av ungdommene som bruker Oslo sentrum som værested har hatt, eller har, kontakt med barneverntjenesten og Barnevernvakten i Oslo. Det er en utbredt forståelse av at problematikken rundt ungdommene er sammensatt, og at de unge har ulike bistandsbehov.

Det kan til tider være krevende å jobbe oppsøkende opp mot ungdomsmiljøene i sentrum da en del av ungdommene tidvis avviser kontakt. Mange mistenker at Uteseksjonen er barneverntjenesten eller sivilpoliti. Det har oppstått et behov for å samle kunnskapen som foreligger om ungdomsmiljøet i sentrum, og kartlegge ungdommenes livssituasjon og hjelpebehov. Det trengs også mer kunnskap om hvilke instanser som har tilbud denne målgruppen kan nyttiggjøre seg, hva som mangler i hjelpetilbudet og hvordan hjelpeapparatet best kan innrette tiltakene slik at de når denne målgruppen.

Oppdragsgiver for denne kartleggingen er Velferdsetaten, ved avdelingsdirektør Merete Hanch-Hansen i avdeling forebygging og sentrumsarbeid. Vårt kartleggingsteam har bestått av fem medarbeidere og en prosjektleder fra Uteseksjonen, samt SaLTo-koordinator for Oslo-sentrum. Jonas Chabchoub har skrevet rapporten. Yvonne Larsen og Skule Wigenstad ved KoRus Oslo har vært veiledere. Styringsgruppen har bestått av avdelingsdirektør Merete Hanch-Hansen fra Velferdsetaten, seksjonssjef Børge Erdal og prosjektleder Pål Grav fra Uteseksjonen. Grafisk arbeid og trykk av rapporten er finansiert av KoRus Oslo.

¹ <https://banenoreiendom.no/nye-oslo-s1>

1.2 Kartleggingens mål

Målgruppen for kartleggingen er primært mindreårige som bruker Oslo sentralstasjon og Jernbanetorget som oppholdssted. Kartleggingen har som overordnet målsetting å samle kunnskap om ungdomsmiljøet, og finne ut av ungdommenes ønsker og behov for tiltak. Sentrale problemstillinger er:

- Finnes det på et generelt grunnlag bekymring for ungdom som bruker Oslo sentralstasjon og Jernbanetorget som oppholdssted? Hvordan begrunnes eventuelt denne bekymringen?
- Hvorfor velger ungdommene å være i Oslo sentrum?
- Hvem er ungdommene, og hva anses å være positive og negative sider ved å bruke Oslo sentrum som oppholdssted?

- Hvilke bistandsbehov opplever ungdommene selv at de har, hva ønsker de hjelp til og hva tenker hjelpeapparatet om ungdommenes behov for hjelp og bistand?
- Opplever ungdommen selv at det er mye rus/vold/slåssing i miljøene?
- Hvilke aktører er i kontakt med ungdommene og hvordan opplever ungdommene kontakten? Hva kan være gode innsatser i framtiden?

Avslutningsvis presenteres et forslag til handlingsplan. Det er lagt vekt på at forslagene skal være konkrete og realistiske.

1.3 Kartleggingsprosess, metode og kilder

1.3.1 HKH-metoden

Hurtig Kartlegging og Handling (HKH) ble utviklet av KoRus Vest – Bergen i samarbeid med Utekontakten i Bergen tidlig på 2000-tallet. HKH bygger på kartleggingsmetoden Rapid Assessment and Response (RAR) som har blitt brukt for å kartlegge folkehelse spørsmål i flere land. RAR ble utviklet av Verdens Helseorganisasjon (WHO) med fokus på hurtighet, handling og metodetriangulering. HKH som kartleggingsmetode er tilpasset kartlegging av sosiale og helsemessige problemområder i Norge. KoRus Vest – Bergen har utarbeidet en manual for bruk av HKH-metodikken i 2007. Denne ble senest revidert i 2014 (KoRus Vest – Bergen, 2014).

HKH-metodikken forutsetter at både det aktuelle problemområdet og pågående og relevant innsats kartlegges. Målet er at kartleggingen skal gjennomføres relativt raskt og kunne ut i forslag om konkrete tiltak, basert på avdekte behov. Informasjon innhentes gjennom en kombinasjon av ulike kvalitative og kvantitative metoder, såkalt metodetriangulering. Dette bidrar til at funn kan valideres gjennom kryssjekking på tvers av kilder og metoder. I en HKH er det ikke vitenskapelig perfektjon som er målet, men heller å sikre kunnskap om et problemområde, som kan legges til grunn for å foreslå gjennomførbare og dags-aktuelle tiltak.

1.3.2 Metoder og kilder i kartleggingen

Innledende konsultasjon

I tråd med HKH-metodikken inviterte vi til innledende konsultasjon før selve kartleggingen ble startet. 55 personer fra ulike tjenestesteder deltok. Målet for kartleggingen ble presentert, og utvalgte deltakere, med spesiell kunnskap om målgruppen og problemområdet, holdt korte innlegg. Etter innleggene ble det avholdt gruppediskusjoner. I gruppene ble det innhentet informasjon om deltakernes kjennskap til målgruppen og etterspurt innspill til hva og hvem kartleggingen burde fokusere på. Alle gruppene presenterte diskusjonene de hadde hatt og det ble notert ned og tatt med i det videre arbeidet i teamet.

Kartlegging av aktuelle aktører

Informasjon om aktører med tilbud som er aktuelle for målgruppen ble innhentet gjennom innledende konsultasjon, i samtaler med samarbeidsinstanser og andre informanter, og gjennom samtaler og oppfølging av ungdommer i målgruppen. I tillegg til tilbud rettet mot målgruppen er også tiltak og organisasjoner som jobber i området kartlagt.

Litteratur

Rapporter, artikler og annen litteratur som er vurdert relevant for problemstillingen er gjennomgått. Litteraturgjennomgangen inneholder både rapporter fra ansatte i Uteseksjonen som har jobbet med lignende målgrupper tidligere, evalueringer av tiltak, analyser av oppsamlet empiri og kartlegginger av relevante temaer med mer.

Aktuell statistikk

Uteseksjonen skriver daglig rapporter fra det oppsøkende arbeidet i det aktuelle området. Et utvalg av feltrapporter fra 2018 ble gjennomgått og systematisert, med fokus på kontakt med målgruppen og beskrivelser av området. Det har også blitt hentet ut kvantitative data fra Uteseksjonens rapporteringssystem. Tallene sier noe om omfanget av registrert kontakt med målgruppen. Barnevernvakten i Oslo og forebyggende politi i sentrum har også delt statistikk på deres registreringer av ungdommer i området.

Intervjuer med aktører fra tjenester som jobber med ungdommene

Det ble gjennomført intervjuer med representanter fra 14 ulike tjenester. Dette inkluderer representanter fra barneverntjenester, Barnevernvakten i Oslo, Barnevernets akuttinstitusjon for ungdom (Oslo kommune), politi, en ansatt hos Uteseksjonen, en fritidsklubb og vektere på Oslo sentralstasjon. Intervjuene ble gjennomført som semistrukturerte intervjuer av enkeltpersoner eller i grupper. At intervjuene var semistrukturerte vil si at vi tok utgangspunkt i en intervjuguide, mens spørsmålsstilling, tematisering og rekkefølge varierte. I tillegg til intervjuene av aktører i og i nærheten av Oslo sentrum, ble det gjort intervjuer med et utvalg av relevante informanter fra flere ulike bydeler. Representantene vi valgte var fra bydelene Stovner, Østensjø og Gamle Oslo. Begrunnelsen var blant annet at Uteseksjonen over en periode har møtt mange ungdommer fra disse bydelene. Vi ønsket å ha med en sentrumsnær bydel (Gamle Oslo), i tillegg til to bydeler som geografisk og befolkningsmessig er forskjellige. Utgangspunktet var at man kunne sammenligne årsaker informantene mente lå til grunn for at ungdommene fra deres bydel trekker mot sentrum.

Intervjuer med ungdommene

14 personer fra ungdomsmiljøet er intervjuet. Alle var kjente for Uteseksjonen gjennom sin tilstedeværelse på Oslo sentralstasjon før kartleggingen. Intervjuene ble gjennomført som semistrukturerte intervju av enkeltpersoner eller i par. I tillegg til intervjuene har tematikk fra kartleggingen blitt tatt opp i samtaler med ungdom som en del av Uteseksjonens ordinære tjeneste ute på gata. Ungdommene som ble intervjuet kom fra 8 forskjellige bydeler. Intervjuene ble gjennomført på en kafé. Det var ingen

honorering utover at Uteseksjonen betalte for mat og drikke under samtalen. Alle ungdommene som ble intervjuet fikk i sluttfasen av kartleggingen tilbud om et møte for å få presentert funnene i rapporten og mulighet til å kommentere innholdet.

Selv om både ungdommene og de ansatte fra de forskjellige tjenestene som jobber med ungdommene er informanter, har vi konsekvent valgt å bruke begrepet ungdom ved henvisning til ungdomsintervjuene. Dette gjøres for å lage et tydelig skille mellom hva ungdommene og hva aktører som jobber med ungdommene sier. Det har vært viktig for å synliggjøre og fremme ungdommenes stemme.

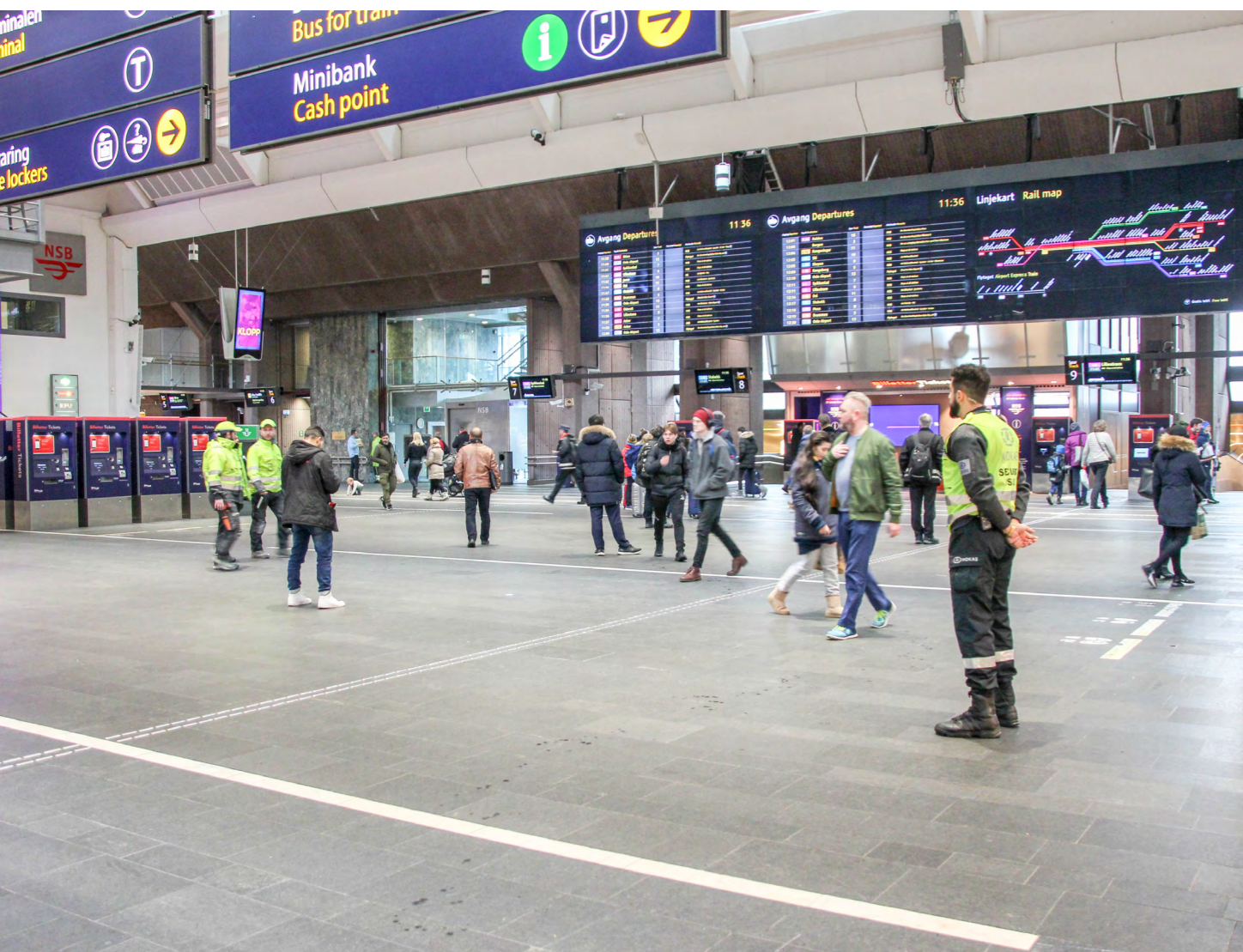
Etikk

Etiske vurderinger i valg av informanter har blitt gjort kontinuerlig i prosessen. Det er tatt aldersmessige hensyn, og unge under 16 år har blitt intervjuet med samtykke fra foresatte. At analysene er basert på intervjuer med ungdommene er ikke uproblematisk: De unge og intervjuerne kjenner hverandre, og de unge kjenner også til Uteseksjonens kontrollrolle. Ungdommene er ikke anonyme i intervjusituasjonen, og det kan komme informasjon fra ungdommene som utløser Uteseksjonens opplysningsplikt etter Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17. juli 1992 nr. 100 § 6-4. Konflikt mellom det å være en «nøytral kartleggingsarbeider», og tjenesteplikter som ansatt i Uteseksjonen kan oppstå. Det kom også frem eksempler på at ungdommene hadde en forventning til at Uteseksjonen skulle hjelpe, eller sette i gang prosesser, basert på informasjon ungdommene ga fra seg i intervjuene.

Bearbeiding – tolkning og analyse av data

Mange av analysene som presenteres i kartleggingen er basert på intervjuene med ungdommene. Thagaard (2002, s. 181) beskriver hvordan kjennskap til miljøet som kartlegges både kan være en styrke og begrensning. På den ene siden kan en for forståelse av informantens situasjon, og erfaringer, bidra til å bekrefte den forståelsen som utvikles – noe som både kan være en styrke og en begrensning. På den andre siden kan nyanser som ikke samsvarer med erfaringene overses. Uteseksjonens kjennskap til miljøet kan ha påvirket gjennomføringen av intervjuene, og ungdommenes svar kan ha blitt påvirket av det samme. Vi har måttet analysere ungdommenes svar i lys av dette, og vår kjennskap til miljøet kan også ha påvirket hvordan vi har tolket og analysert data. At ungdommene vet mye om egen livssituasjon, betyr ikke at det bare er deres subjektive vurderinger som er riktig kunnskap. På samme måte som for voksne må subjektive vurderinger ses i sammenheng med andre kilder til informasjon (Backe-Hansen og Frønes, 2012, s. 18). Vi har ønsket å få frem ungdommens stemme og subjektive meninger, samtidig som vi anerkjenner at deres oppfatninger ikke nødvendigvis skal oppfattes som en fasit på hvordan virkeligheten er.

I de fleste tilfellene var det to personer fra HKH-teamet som gjennomførte intervjuene. Det ble skrevet notater og det ble tatt lydopptak. Etter gjennomførte intervjuer startet analyseprosessen gjennom å sortere data etter innhold. Videre ble de nedskrevne intervjuene kodet i kategorier og samlet i to forskjellige dokumenter, hvor det ble skilt mellom ungdomsintervju og intervju med aktører som jobber med ungdommene. For videre

analyse av funnene ble data fra intervjuene, data fra innledende konsultasjon, data fra feltrapporter og data fra statistikk sammenlignet og sett i lys av hverandre.

Avsluttende konsultasjon

Alle aktørene som deltok på den innledende konsultasjonen ble invitert til å delta på en avsluttende konsultasjon i slutfasen av kartleggingen. Andre aktuelle instanser som kartleggings-

teamet hadde kommet i kontakt med ble også invitert. I alt 66 representanter fra 45 ulike tjenester deltok. Funnene fra kartleggingen og enkelte forslag til tiltak i handlingsplanen ble lagt frem, og det ble avholdt gruppediskusjoner. I gruppene ble det lagt vekt på å diskutere forslag til handlingsplanen. Notater fra gruppediskusjonene ble lagt frem i plenum og tatt med i det videre arbeidet med handlingsplanen.

2.0 Eksisterende tilbud og tiltak

Det finnes flere tiltak og tilbud rettet mot ungdommer i Oslo sentrum. Noen av tiltakene er ikke rettet direkte mot ungdomsmiljøet på Jernbanetorget/Oslo sentralstasjon, men er universelle tilbud som kan brukes av alle unge. Et tilbakevendende spørsmål gjennom kartleggingen har vært om de mest utsatte ungdommene nås av de eksisterende tiltakene. De tiltakene vi har funnet som har jevnlig kontakt med ungdommene gjøres rede for nedenfor, før andre aktuelle ungdomstiltak presenteres i en tabell.

2.1 Barnevernet

Alle bydeler har barneverntjenester som skal gi barn, unge og familier støtte ved behov. Utenfor kontortid skal akutte situasjoner og hendelser løses av barnevernvakten. Begge instanser jobber tett opp mot enkeltindivider fra miljøet. Barnevernvakten i Oslo har også satt inn konkrete innsatser opp mot deler av ungdomsmiljøet på bakgrunn av bekymring.

Barnevernvaktens primær oppgaver er å bistå barn, unge og familier i akutte situasjoner – og først og fremst sikre at barn og ungdom har det trygt. Alle tiltak barnevernvakten iverksetter, er hjemlet i lov om barneverntjenester. De samarbeider både med barn og unges nettverk og offentlig ansatte. Sistnevnte er ofte personer ansatt i hjelpeapparatet, skole eller helsepersonell som kommer i kontakt med barn, ungdom og deres foreldre. Alle kan varsle om en akutt situasjon. En drøftingssamtale betyr ikke at saken tas inn som en bekymringsmelding. Drøftingssamtaler kan være anonyme i den forstand at barnevernvakten ikke vet hvem som tar kontakt eller hvem bekymringen gjelder.

2.2 Grünerløkka Gateteam

Grünerløkka Gateteam utfører oppsøkende sosialt arbeid blant barn og unge i Bydel Grünerløkka. Gateteamet samarbeider tett med fritidsklubber, skoler, barnevernet, politiet og bydelens helsetjeneste. Det oppsøkende arbeidet i Bydel Grünerløkka, og tilstedeværelse på skoler, resulterer i oppfølgingsarbeid av enkeltungdom. Tjenesten har et LOS-prosjekt² og et sommerjobbprosjekt. Utenom dette tilbyr tjenesten råd og veiledning og bidrar til kunnskap gjennom kartlegging og dokumentasjon av ungdomstrender i bydelen.

² Barne-, ungdoms- og familiedepartementet beskriver losens ansvar med tett og tilrettelagt oppfølging i form av motivasjonsarbeid og veiledning i og utenfor skolen. Tilgjengelighet, å være til stede på ungdommenes egne arenaer og tett samarbeid med omsorgspersoner er en viktig del av losens ansvar, i tillegg til hjelp og motivasjon med å komme i kontakt med aktuelle hjelpetjenester.

2.3 Utekontakten i Bydel Gamle Oslo

Utekontakten i Bydel Gamle Oslo jobber med forebyggende og oppsøkende arbeid rettet mot barn og ungdom i alderen 12-18 år, og særlig ungdom i ungdomsskolealder. Det oppsøkende arbeidet i bydelen, og tilstedeværelse på skoler, resulterer i oppfølgingsarbeid av enkeltungdom. Utenom dette tilbyr tjenesten råd og veiledning, turer og aktiviteter og bidrar til kunnskap gjennom kartlegging og dokumentasjon av ungdomstrender i bydelen.

2.4 Politiet (enhet sentrum)

Forebyggende politi jobber opp mot ungdommer som oppholder seg på Oslo sentralstasjon og Jernbanetorget. Forebyggende avdeling består av 2 grupper: 1) Bydelspolitiet med støttefunksjoner, og 2) Gatepatroljen.

Bydelspolitiet følger opp enkeltungdom og arbeider opp mot barnevern, skoler, fritidsarenaer og SaLTo. De har særlig fokus på relasjon og samarbeidsbygging i sin bydel. Hver bydel har egne politikontakter.

Gatepatroljen er et operativt uteteam som jobber sivilt opp mot unge i alderen 12-25 år. De har særlig fokus på narkotika og voldsproblematikk i sentrum. Forebyggende enhet samarbeider tett med politiets ungdomsetterforskning som har målgruppe i alderen 12-18 år.

2.5 Vekterne på Oslo sentralstasjon

Vekterne er alltid til stede under åpningstidene til Oslo sentralstasjon, fra 03.45 til 01.30, og jobber alle dagene i året. Oppgaven til vekterne er å gi reisende en tryggest mulig hverdag, og være til stede for de som benytter seg av stasjonen. De skal også forebygge uønskede hendelser gjennom synlighet og tilstedeværelse. Vekterne har i perioder daglig kontakt med ungdomsmiljøet og kjenner miljøet og enkeltpersoner.

2.6 Uteseksjonen

Uteseksjonen jobber oppsøkende i miljøet i Oslo sentrum, med formål om å komme i kontakt med, bygge relasjoner og tilby

oppfølging til ungdommer som har behov for det. Som voksne i et miljø bestående av mange mindreårige, har oppsøkerne et ansvar for å kontakte foresatte ved behov. Uteseksjonen er pliktig til å gi barnevernet opplysninger når det er grunn til å tro at et barn blir utsatt for mishandling, andre former for alvorlig omsorgssvikt, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker. Se side 44 for mer utfyllende informasjon.

2.6.1 SaLTo sentrum (Uteseksjonen)

SaLTo (Sammen Lager vi et Trygt Oslo) sin koordinatorfunksjon for Oslo sentrum er en egen stilling som driftes av Uteseksjonen. Denne ressursen skal koordinere rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid blant unge opp til 23 år.

2.6.2 Perspektiv (Uteseksjonen)

I Perspektiv jobber unge erfaringskonsulenter som selv har vært en del av ungdomsmiljøene i Oslo sentrum. Sammen med ansatte i Uteseksjonen driver de forebyggende ungdomsarbeid gjennom likemannsarbeid og ung-til-ung-formidling.

Gjennom oppsøkende feltarbeid, temasamlinger og workshop fungerer de som brobyggere mellom unge og hjelpeapparatet. De formidler nyttig informasjon og synliggjør hvilke hjelpetilbud som finnes for ungdom. Erfaringskonsulentene jobber oppsøkende ute i Oslo sentrum hver uke sammen med Uteseksjonens ansatte. Innsatsen ble etablert som et tiltak etter at Uteseksjonen kartla det alternative miljøet i Oslo sentrum i 2012 (Uteseksjonen i Oslo, 2012).

2.7 Andre sentrumsnære ungdomstilbud

Eksisterende sentrumsnære tilbud	Beskrivelse
X-Ray – Bydel Grünerløkka	Bydelsovergrepene ungdomskulturhus for barn og unge fra Oslo og omegn i alderen 13-25 år.
Forandningshuset Grønland – KFUM/KFUK	Bydelsovergrepene kultur- og aktivitetshus for unge i alderen 13-26 år.
Ung Arena – Bydel Gamle Oslo	Bydelsovergrepene drop-in samtaletilbud til alle barn og unge mellom 12-25 år i Oslo.
ORKIS Røde Kors Ressurssenter	Bydelsovergrepene lavterskeltilbud med forskjellige aktiviteter og leksehjelp for ungdom i alderen 15-22 år.
Agenda X – Antirasistisk Senter	Bydelsovergrepene ungdomsavdeling for unge i alderen 13-26 år som vokser opp i et flerkulturelt miljø. Åpent hus, workshops mm.
Riverside Ungdomshus – kompetansesenter for ungdom – Bydel Gamle Oslo	Bydelsovergrepene kompetansesenter for ungdom i alderen 15-22 år. Riverside tilbyr: - Utekontakter - Personlig og praktisk råd og veiledning - Praksisplasser i web & grafisk design - Praksisplasser i IKT - Praksisplasser i film og video - Info og internettkafé - Turer og aktiviteter
Sub Scene	Sub Scene er et kulturhus midt i Oslo, med bredt spekter i arrangementer, støttet av Oslo kommune og Norsk Kulturråd, rusfritt og med fri aldersgrense.
UngInfo – Barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo (UngOrg)	Tilhørighetsuavhengig informasjons- og veiledningssenter for ungdom i alderen 13-26 år.
Pro Sentret – Velferdsetaten, Oslo kommune	Pro Sentret er Oslo kommunes tjenestetilbud for personer som har erfaring med salg og bytte av sex. Det tilbys blant annet helsetjenester og sosialfaglig bistand.
Stiftelsen Sex og samfunn	Klinisk, undervisnings- og formidlingsarbeid som er gratis og åpent for alle opp til 25 år, uavhengig av bostedsadresse.
Helsestasjon for ungdom (HFU) – Oslo kommune	Gratis helsestasjon i bydelene for ungdom i alderen 12-24 år.
Stiftelsen Natteravn	Forebyggende arbeid i Oslo sentrum, hovedsakelig knyttet til utelivet i helgene.
Nettverk Etter Soning/Nettverk Ung – Røde Kors	UNG-prosjektet retter seg mot personer alderen 15-23 år og er en del av SaLTo-samarbeidet. De kan tilby en til en oppfølging, aktiviteter på fritiden, arbeidsrettet hjelp i tillegg til rådgivning om gjeld og privatøkonomi.
Sporet, Oslo sentralstasjon – Kirkens Bymisjon	Tilbyr råd og veiledning, følge til øvrig hjelpeapparat, et stille rom og samtale.
Robust – Kirkens Bymisjon	Tilbud til barn og unge i skolealder og deres familier, som strever med konflikter, bekymringer og ulike problemer.

2.8 Samarbeidsnettverk

Det finnes flere samarbeidsstrukturer på ulike nivå for deling av informasjon om ungdomsmiljøene i sentrum.

2.8.1 Barn og unge i sentrum

Velferdsetaten ved Uteseksjonen og SaLTo-koordinator for Oslo sentrum, har ansvar for nettverksgruppen «Barn og unge i sentrum». Nettverket skal ha fokus på det gatenære arbeidet med unge opptil 23 år. Problemstillinger, utfordringer og tendenser i de sentrumsnære områdene som kan være aktuelle for aktørene i Oslo sentrum blir tematisert. Nettverket skal ha fokus på å samordne kunnskap og legge til rett for samarbeid ved behov. SaLTo-sentrum arrangerer 4 møter i løpet av året.

Aktuelle deltakere fra Oslo kommune:	Frivillige, ideelle og andre aktuelle deltakere:
Bydel St. Hanshaugen	ORKIS, Røde kors
Bydel Frogner	ROM Eiendom, eier av Oslo S
Gateteamet (Bydel Grünerløkka)	Vektorselskapene (NOKAS)
Utekontakten & Riverside (Bydel Gamle Oslo)	Natteravnene i Oslo
Barnevernvakten (Barne- og familietaten)	Sporet Ung (Kirkens Bymisjon)
SAA/Ungdom og Rus (Helseetaten)	Oslo politi, enhet sentrum
Uteseksjonen (Velferdsetaten)	

2.8.2 Fagforum for oppsøkende ungdomstjenester

KoRus Oslo koordinerer og leder Fagforum, hvor den samlede oppsøkende innsatsen i Oslo kommune møtes. 12 av 15 bydeler, i tillegg til Velferdsetaten (Uteseksjonen) har oppsøkende ungdomsarbeidere og er invitert inn til møtene. Tjenestene er ulikt organisert og knyttet til ulike sektorer i de tolv bydelene. Felles er at alle arbeider målrettet med tidlig intervensjonsarbeid knyttet til å nå de mest utsatte unge. Fagforum gir de oppsøkende tjenestene en møteplass for å oppdatere hverandre på ungdomstrender både i bydelene og i sentrum, slik at tjenestene bedre kan sette inn konkrete innsatser ved behov. Fagforum møtes én gang i måneden.

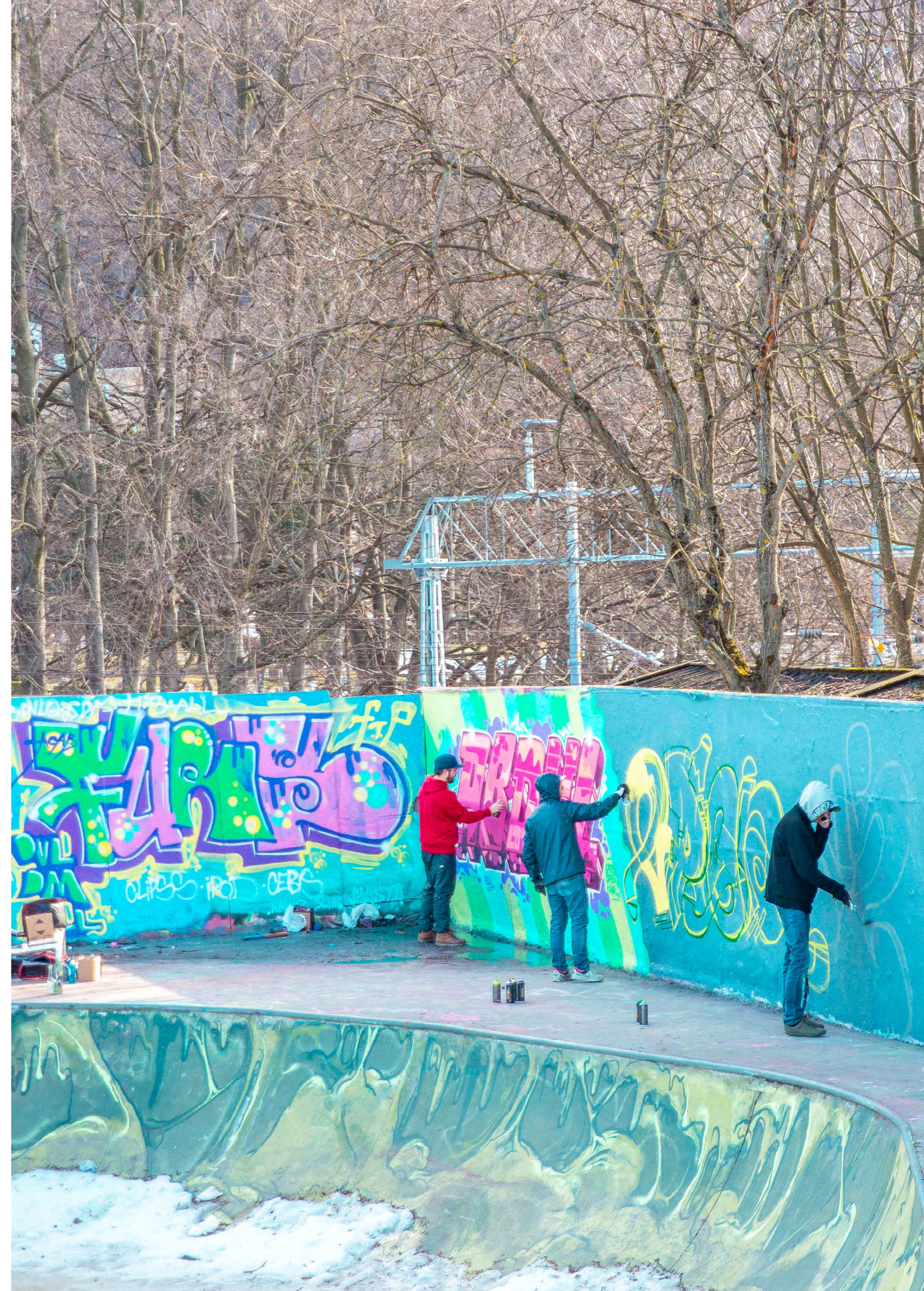
2.8.3 SaLTo – tverrsektorielle nettverksmøter

En gang i måneden arrangeres det tverrsektorielle møter for aktører i SaLTo-nettverket. Her møtes alle SaLTo-koordinatorene og andre aktuelle aktører på tvers av tjenester og etater. Dette gir en god mulighet til å bli kjent på tvers av sektorer, til å ta opp felles utfordringer, og til å informere om prosjekter og tiltak.

Møtene blir ofte brukt til å se på ulike sider av utfordringene Oslo har, og hvordan man sammen kan møte det som erfarer. Ved å møtes jevnlig senker man terskelen for å ta kontakt, og på den måten bygger man relasjoner blant de som jobber med samme målgruppe.

2.8.4 Konflikthåndteringsnettverk

Konflikthåndteringsnettverket er i regi av SaLTo-koordinatorene i Oslo sør. Bydelene Østsjø, Nordstrand og Søndre Nordstrand er representert med oppsøkende tjenester og SaLTo-koordinatorene. Enkelte skoler i bydelene er representert ved miljøterapeut. Forebyggende politi deltar og Oslo sentrum er representert med Uteseksjonen og SaLTo-koordinator. En viktig funksjon for nettverket er styrking av det regionale arbeidet. Fokuset er på temaer som konflikter i ungdomsmiljøene, forebygging destruktive ungdomsnettverk, deling av informasjon, utvikle tiltak og kompetanseheving.

3.0 Funn fra kartleggingen

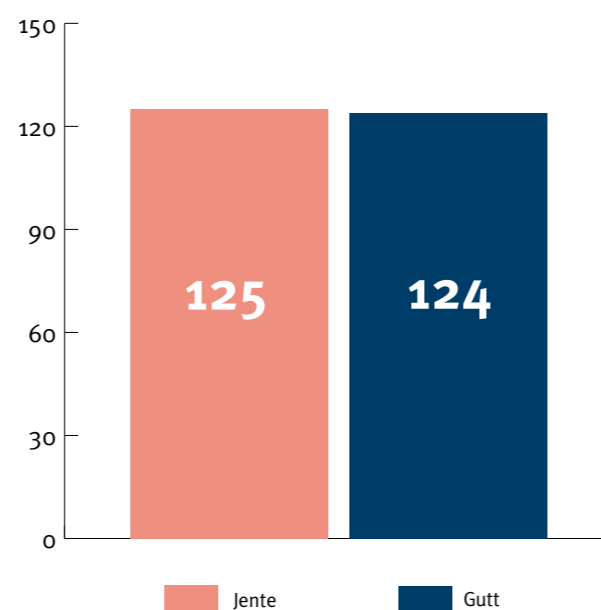
3.1 Statistikk

Data fra Uteseksjonens feltrapporter, vektore på Oslo sentralstasjon, Barnevernvakten i Oslo og Oslo politi enhet sentrum forteller oss noe om aktiviteten i ungdomsmiljøet i området. Første halvår av 2018 kan man lese fra Uteseksjonens rapporter at det på en tilfeldig dag kunne være ansamlinger av opp mot 100 ungdommer på sentralstasjonen og Jernbanetorget. I arbeidet med denne rapporten ble det funnet svakheter i Uteseksjonens registreringsrutiner. Oslo politidistrikt fortalte også om svakheter i fagsystemet ved forsøk på å hente ut statistikk, noe som umiddelbart ble meldt videre og som er under forbedring.

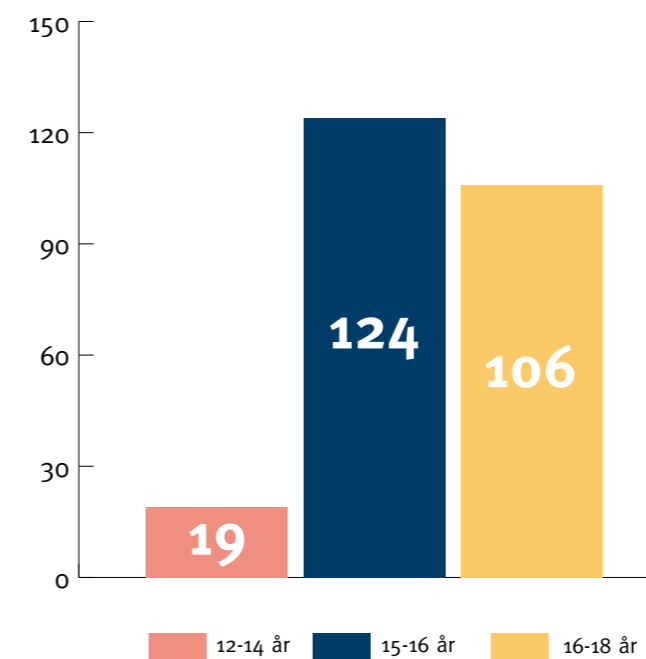
3.1.1 Uteseksjonen i Oslo

I løpet av 2018 har Uteseksjonens patruljer i området vært i kontakt med 249 mindreårige på Oslo sentralstasjon. 153 av disse var registrert som nye for Uteseksjonen det aktuelle året – noe som viser en betydelig gjennomstrømning av personer i ungdomsmiljøet. Til sammen var det 2170 registrerte kontakter og observasjoner på de 249 mindreårige, noe som indikerer at flere av de mindreårige har hatt høy tilstedeværelse i miljøet. Uteseksjonen har i løpet av 2018 sendt 68 skriftlige bekymringsmeldinger på mindreårige til lokale barneverntjenester. 55 av disse har vært på ungdommer med tilknytning til ungdomsmiljøet på Oslo sentralstasjon/Jernbanetorget.

Tabell 1
Kjønnsfordelingen på registrerte ungdommer under 18 år i området

Tabell 2
Registrerte ungdommer fordelt på alder

Tabell 3 (se side 20) viser bydels- og kommunetilhørighet på de kjente ungdommene. Andelen som er beskrevet som «Ukjent Oslo» er ungdommer Uteseksjonen har kommet i kontakt med som vi enten ikke har kommet i posisjon til for å få informasjon om bydelstilhørighet, eller som på grunn av datalagringsregle-

ment og lagring av personopplysninger har blitt anonymisert i vårt fagsystem. Det samme gjelder andelen med ukjent kommunetilhørighet.

3.1.2 Barnevernvakten i Oslo

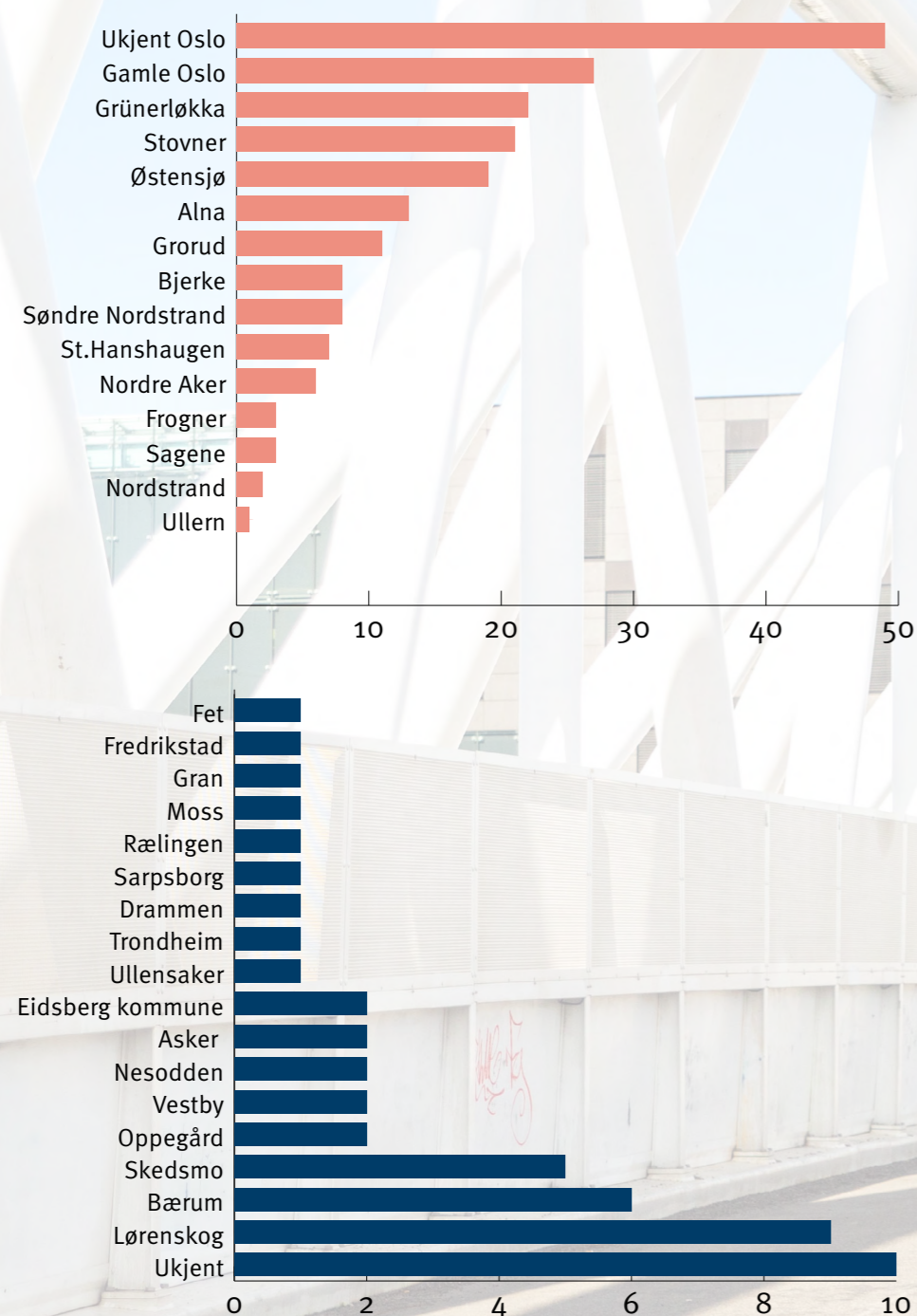
Barnevernvakten i Oslo har delt statistikk for perioden 01.12.17 til 03.04.18. I denne perioden var de i ulik grad bekymret for 32 ungdommer, hvor de så at opphold på Oslo sentralstasjon var en fellesnevner. Omfanget av Barnevernvakten i Oslo sin kontakt med denne gruppen fra ungdomsmiljøet, kan fortelle oss noe om behovet som finnes hos ungdommene og viktigheten av å legge til rette for at enkeltungdommer fra miljøet får riktig hjelp.

En registrering hos barnevernvakten kan være alt fra et direkte møte, til en telefon fra en samarbeidspartner knyttet til den enkelte ungdommen. Det legges vekt på at det var store forskjeller i antall registreringer på de ulike ungdommene og at én registrering hos barnevernvakten ikke er det samme som antall treff med ungdommene. I perioden hadde de 709 registreringer på disse 32 ungdommene. Barnevernvakten i Oslo gjennomførte 13 hasteflyttinger av ungdommer knyttet til gruppen, noe som indikerer bekymringsgrad og alvorlighet i ungdommenes situasjon, og hvilke utfordringer ungdommene står overfor. I tillegg bistod de barneverntjenester med andre plasseringer. I samme periode sendte barnevernvakten 40 unike bekymringsmeldinger på de aktuelle ungdommene. Det er også store variasjoner knyttet til mengden meldinger på de ulike ungdommene, og i den sammenhengen kan noen av ungdommene trekke statistikken opp.

3.1.3 Oslo politidistrikt

Politiets kriminalstatistikk kan gi oss et bilde av mistenkt/siktet/fornærmet under 18 år i området, Oslo sentralstasjon/Jernbane-

Tabell 3
Bydels- og kommunetilhørighet

torget, uten at vi helt sikkert kan knytte det til det aktuelle ungdomsmiljøet. Tallene fra perioden 01.01.18-01.10.18 gir oss en pekepinn på omfanget av registrert kriminell atferd blant mindreårige i området. Tallene til politiet forteller oss at det totalt har vært 43 personer under 18 år som har vært mistenkt eller siktet i området. Av dette var 34 gutter og 9 personer jenter. Antall fornærmede under 18 år var i perioden 34. Av disse var 20 jenter og 14 gutter. Av siktelser er det kroppskrenkelse og bruk av narkotika som forekom hyppigst. Disse lovbruddene representerer opp mot 50 % av totalen i siktelser og mistenkte.

3.2 Hvorfor oppholder ungdommene seg på Oslo sentralstasjon/ Jernbanetorget?

Ungdommene forteller at det er flere grunner til å bruke Oslo sentralstasjon som værested. En av ungdommene beskriver de forskjellige elementene ved ungdomsmiljøet slik: «Det er to sider av ungdomsmiljøet på Oslo S. Noen loker der fordi de ikke har andre ting å gjøre, andre gjør dumme ting og er ute etter bråk. På starten begynte jeg å henge der fordi det var enkelt å få seg venner. Etter hvert blir det en vane og det var vanskelig å ikke henge der».

En slik kategorisering av ungdomsmiljøet som denne gutten formidler, finner vi igjen i flere ungdomsintervjuer. Alle ungdommene forteller at en av grunnene til at de er der, er for å møte jenter/gutter. Det at mange andre jevnaldrende er der beskrives som gøy og spennende. Ungdommene vi har intervjuet forteller også at noen ungdommer som kommer til området er ute etter bråk og å lage problemer. Vi antar at de som ofte er innblandet i slåsskamper og konflikter ikke nødvendigvis ville ha beskrevet det på samme måte. Ungdommene tror at enklere tilgang på snus, røyk og rusmidler i sentrum kan være en del av motivasjonsgrunnlaget for å trekke ned til Oslo sentralstasjon og Jernbanetorget.

Informanter fra hjelpeapparatet i Bydel Stovner beskriver at veien til problemer kan være kort ved tilstedeværelse i sentrum. De refererer til at det har vært slåsskamper på vei til og fra sentrum og bydelen.

Mange ungdommer forteller om vanskelige relasjoner i lokalmiljøet og at man kan starte med «blanke ark» på Oslo sentralstasjon. Det er også et sted det er lett å få venner om man er ny i byen.

Informantene som jobber med ungdommene fremhever faktorer som ungdommenes spenningssøken, atmosfæren i sentrum, det «å snuse på det forbudte», teste seg selv og bli kjent med de tøffeste. De vektlegger at det attraktive med å utvide nettverket og å bli kjent med personer fra andre bydeler, er med på å trekke ungdommer til Oslo sentralstasjon. Gjennom større nettverk på tvers av bydeler og kommuner blir det hyppigere informasjonsutveksling om fester, jenter/gutter og andre spennende ting som skjer. Både noen av bydelsinformantene og noen av ungdommene, forteller at det er mangel på byomfattende tilbud hvor ungdommer kan være sammen uavhengig av bydelstilhørighet. De tenker da på at mange fritidsklubber er

forbeholdt ungdom bosatt i bydelen. Informantene som jobber med ungdommene forteller videre om mangel på naturlige «hengsteder» i bydelene. De varme lokalene Oslo sentrum kan lokke med på vinteren, brukes også som en forklaring på hvorfor ungdommene oppholder seg på Oslo sentralstasjon og Jernbanetorget. En av bydelsinformantene sammenligner ungdomsmiljøet med en «tradisjonell» ungdomskultur i opposisjon, og mener det ikke nødvendigvis er knyttet stor bekymring til det, og at dette kan være positivt for noen ungdommer. Forholdene i Oslo sentrum gjør likevel at flere av informantene som jobber med ungdommene ønsker at de skal oppholde seg andre steder, blant annet på grunn av sentralstasjonens nærhet til de åpne, tunge rusmiljøene.

Oslo sentralstasjon beskrives av ungdommene som et lett tilgjengelig sted. Det er et område hvor det er lett å få venner og hvor vennene dine stiller opp for deg. Noen sier at de har fått venner de liker bedre enn vennene i lokalmiljøet. Ungdommene beskriver en positivt vinklet stedsavhengighet og et «fristed» fra voksne. Informantene som jobber med ungdommene forteller at ungdom kan finne et fellesskap og folk som er like seg selv. Ungdommens nysgjerrighet – det å være nysgjerrig på livet – kan være en ressurs. Fra et voksenperspektiv nevnes det at det er en stor fordel at voksentettheten er mer konsentrert og tilstedeværelsen er høy, kanskje høyere enn i bydelene. Her fremheves tilstedeværelsen fra Uteseksjonen, Barnevernvakten i Oslo, vektere og politiet, i tillegg til overvåkningskameraer.

«Det er to sider av ungdomsmiljøet på Oslo S. Noen loker der fordi de ikke har andre ting å gjøre, andre gjør dumme ting og er ute etter bråk. På starten begynte jeg å henge der fordi det var enkelt å få seg venner. Etter hvert blir det en vane og det var vanskelig å ikke henge der».

Uteseksjonens rapportering fra 2018 viste at det ble registrert flere ungdommer i miljøet i begynnelsen av året enn det som ble registrert utover høsten. Dette er en utvikling som bekreftes fra andre sentrumsnære tjenester. Ungdommene selv forteller også at de oppholder seg mindre på Oslo sentralstasjon og at de like godt kan oppholde seg på Aker Brygge, Stortinget, Karl Johan og andre steder i Oslo sentrum. Mange forteller også at flere ikke reiser inn til sentrum, men holder seg heller i bydelene. Tøyen, Grünerløkka og enkelte fritidsklubber nevnes ofte i den sammenhengen.

3.3 Hvem er ungdommene?

Det er et sammensatt ungdomsmiljø i sentrum. Miljøet vi har kartlagt beskrives av mange informanter som jobber med ungdommene som «bynomader», fordi de er mye i bevegelse. Noen kategoriserer forskjellige grupperinger i miljøet, og noen beskriver det som en enhet. Ungdommene beskriver grupperinger, men også samhold. «Alle gruppene henger jo egentlig sammen», forteller en ungdom. I samme setning som ungdommene forteller om det gode samholdet i miljøet, kan de som eksempel poengtere at de ikke er en del av grupperingen som «alltid» lager problemer. Dette tolkes som at ungdommene er noe ambivalente. De tar avstand fra noen av ungdommene, men identifiserer seg med deler av ungdomsmiljøet på samme tid.

«Alle gruppene henger jo egentlig sammen».

3.3.1 Alder

Utekontaktene i Bydel Gamle Oslo forteller at de har kunnskap om en gruppe gutter på 14-15 år som har vært mye i sentrum, men som er mer i bevegelse nå. Uteteam Bydel Stovner fremhever gutter i alderen 15-17 år. Beskrivelsene fra de som jobber med ungdommene på bydel kan være representative for andelen ungdommer som er en del av miljøet fra deres bydel. Uteseksjonens statistikk viser at det er mest kontakt med ungdommer i alderen 14-16 år fra dette miljøet, men at det også er mye kontakt med ungdommer i de andre aldersgruppene. Dette stemmer godt overens med hva informantene som jobber med ungdommene i bydelene forteller.

3.3.2 Kjønn

De fleste informantene fra bydelene forteller at de kjenner til flest gutter som oppholder seg i sentrum. Noen hevder at det ikke jobbes like systematisk med jenter, da fokuset er mest rettet mot guttene. I den sammenhengen er det interessant at Uteseksjonens statistikk viser at det er registrert like mange jenter som gutter i området. Kriminalstatistikken (n=34) fra politiet viser at flere jenter enn gutter er fornærmet part i saker de jobber med. Enkelte av informantene fra hjelpeapparat i bydelene og vektere nevner at det har vært slåsskamper mellom jenter i sentrum tidligere, og at det da var mer fokus på grupperingene av jenter som oppholdt seg på Oslo sentralstasjon.

3.3.3 Tilhørighet

Ungdommene forteller selv at ungdommer på Oslo sentralstasjon og Jernbanetorget kommer fra mange ulike bydeler og steder. Noen av ungdommene forteller at det er flest ungdommer fra Grünerløkka, Grønland og Tøyen. Dette stemmer godt overens med registrert kontakt fra Uteseksjonen. Samtidig viser statistikken stor variasjon i lokal tilhørighet og omlag 20 % av

ungdommene som er registrert av Uteseksjonen i 2018 kommer fra omkringliggende kommuner. Bydelene i Oslo indre øst, Oslo sør og Groruddalen er de områdene i Oslo som er høyest representert i antall ungdommer som påtreffes av Uteseksjonen på Oslo sentralstasjon.

3.3.4 Familie og sosioøkonomisk status

Informantene som jobber med ungdommene forteller at mange av ungdommene kommer fra barerike familier, og at noen ikke har opplevd grensesetting eller hatt tydelige voksenpersoner rundt seg. Helland og Øia (2000, s. 54) gjør rede for sammenhengen mellom familieforhold og uheldige oppdragelsestiler – som enten kan være veldig autoritative, ettergivende, forsømmende eller instrumentelle – og utvikling av antisosial atferd blant unge. Andersen og Dæhlen (2017, s. 11) skriver også om sosiale relasjoners påvirkning i ungdomstida. Forskningen viser hvordan ungdom med svake relasjoner til foreldre, skole og/eller venner og som har vært i kontakt med barnevernet, er overrepresentert blant dem med dårlig helsesituasjon, som er involvert i mobbing, som har gjort kriminelle handlinger og som bruker rusmidler. Uten å ha undersøkt det nærmere er det grunn til å anta at disse forholdene også gjelder for flere i ungdomsmiljøet på Oslo sentralstasjon.

Ungdommene kommer inn på temaet familie og foreldre i intervjuene. En formulerer seg slik: «Alle foreldre bryr seg om barna sine, men ikke alle har kontroll». At ikke alle foreldre har kontroll over barna sine, som sitatet sier, er noe flere av ungdommene forteller i intervjuene. De har likevel ikke den samme beskrivelsen av sitt eget forhold til foreldre. I samme intervju sier ungdommene; «Vi respekterte foreldrene våre (...) mange på Oslo S driter i foreldrene sine og vil bli flytta på institusjon». At ingen av ungdommene har sagt noe lignende om sitt eget forhold til familien og foreldrene, kan skyldes hvordan vi valgte å stille spørsmålene. Vi har ikke spurt om den enkeltes forhold til egen familie. De har svart generelt ut fra hva de opplever i ungdomsgruppa. Det antas som enklere og tryggere å snakke om generaliserte andre enn sin egen situasjon.

«Alle foreldre bryr seg om barna sine, men ikke alle har kontroll».

Flere av informantene som jobber med ungdommene påpeker en sammenheng mellom fattigdomsproblematikk og ungdommenes tilstedeværelse i sentrum. Trangboddhet er en av grunnene som blir nevnt til hvorfor ungdommene oppholder seg der. En av ungdommene sier selv: «Har man plass hjemme er det fint å ha venner på besøk». En annen ungdom sier: «Jeg vil at sånne ting (fritidstilbud) skal være gratis for å få ungdommene engasjert i sånne ting, og at alle får være med». På spørsmål om trangboddhet er en faktor som fører til tilstedeværelse på Oslo sentralstasjon svarer en annen av ungdommene; «Det kan

være sånn for noen. Men mest er det en vane. De fleste som henger der er ute etter jentene der. Jeg skal ikke lyve. Vi prøvde oss på noen jenter». Hyggen, Brattbakk og Borgeraas (2018: 8) viser til at det finnes forskning som sannsynliggjør sammenhenger mellom økonomiske problemer i husholdet og bruk av autoritære eller inkonsekvente foreldrestiler. Med andre ord kan lav husholdinntekt, økonomiske problemer og fattigdom vanskeliggjøre godt foreldreskap. Sammenhengen mellom foreldrestil og økonomiske spørsmål kan til en viss grad forklares av økt stressnivå i familien knyttet til økonomiske problemer. Helland og Øia (2000) forklarer hvordan foreldrestiler påvirker barn og unge på flere måter. Opplevd støtte og oppfølging fra foreldre påvirker blant annet barns vurdering av egen skolekompetanse, og er viktig for barns mentale helse. Noen av informantene fra barneverntjenester og Barnevernvakten i Oslo forteller at flere av ungdommene de jobber tett med har skilte foreldre, og at de ofte kun bor med mor som har omsorgsansvar. I ungdomsintervjuene er det også mye snakk om mødrene. «Mange ungdommer lyver for foreldrene sine (...), men de mødrene som virkelig bryr seg spør hvor de skal hen og hva de skal gjøre». At ungdommene vektlegger mødrenes viktige rolle er interessant sett i sammenheng med informasjon fra de voksne informantene.

3.3.5 Etnisitet og identitet

Kartleggingen viser at de fleste ungdommene som bruker Oslo sentralstasjon som oppholdssted har annen etnisk bakgrunn enn norsk. Samtidig kommer det frem at det ikke er uvanlig med innslag av etnisk norske ungdommer i miljøet. En av ungdommene sier: «Med folk fra så mange forskjellige land så holdt vi godt sammen». Slike utsagn er representativt for ungdommene

Faktaboks 1:

Oppfølgingsteam 10-15 i Bydel Gamle Oslo

Oppfølgingsteam 10-15 er et tverrfaglig samarbeid mellom bydelen, politiet og skoler. Bakgrunnen for tiltaket var at det høsten 2016 var 25 unge i aldersgruppen 10-15 år i Bydel Gamle Oslo som var anmeldt for straffbare forhold. Omtrent 40 barn mellom 10 og 15 år i bydelen ble kartlagt med bakgrunn i bekymring. Bekymringen var knyttet til fremtidig kriminell atferd. Noen hadde straffbare forhold, noen sto i fare for å bli rekruttert til rus og kriminelle miljøer, og mange var i risiko for å bli marginalisert. Flere av barna hadde risikofaktorer som kriminelle søsken, manglende oppfølging fra foreldre eller verger, vanskelig skolesituasjon og utfordrende bomiljø. Siden barn under 15 år er under den strafferettslige lavalder er relasjonsbygging og foreldres involvering i eget barn en viktig del av det arbeidet oppfølgingsteamet gjør.

vi har snakket med – og det snakkes stort sett om det etniske mangfoldet som uproblematisk. Likevel har det kommet frem en dårlig erfaring i ett av intervjuene: «Noen av araberne begynte å si at norske folk ikke skulle henge der». Denne erfaringen er også bekreftet i ett annet intervju med en ungdom. I begge tilfellene ble det lagt vekt på at dette var et enkeltutsagn og ikke tegnet et riktig bilde av samholdet i ungdomsmiljøet.

Identitet og etnisk identifisering var noe vi valgte å spørre ungdommene mer utfyllende om. Bakgrunnen for dette var fokuset på etnisk mangfold i de første intervjuene og informasjon fra deltakere på innledende konsultasjon. Prieur (2004, s. 126) skriver om hvordan etnisk identifisering, altså hvilken oppfatning man har av sin egen etniske tilhørighet, i første omgang

springer ut av familien. I neste omgang er det noe som kan forsterkes eller modifiseres av omgivelsene. I intervjuene sier ungdommene en del om etnisk identitet, geografisk tilhørighet og det å føle seg norsk. Hvordan den etniske identifiseringen forsterkes av omgivelsene setter noen av ungdommene ord på i sitatene under:

1: *Det er flere østkant-folk enn vestkant. Det er mer ghetto-sted. De fra vestkanten er på Majorstua eller på fester og sånn. De på vestkanten har flere kontakter til fester. De etnisk norske på vestkanten har mer å gjøre. Det er nesten ingen norske.*

2: *Jo, det finnes. Nå er det flere norske.*

1: *Nei, det er fortsatt utlendinger bror. Er du gal bror. Det er flest utlendinger. Kanskje hvis jeg hadde bodd på Majorstuen så hadde jeg følt meg norsk. Jeg er oppvokst på østkanten og det er bare utlendinger der. Alt er med utlendinger.*

Ungdommene beskriver ofte seg selv som Oslo-borgere, men ikke som norske. På direkte spørsmål begrunner de det med oppvekststed og sammensetning av mennesker de har vokst opp sammen med, ikke nødvendigvis deres etniske opphav/foreldres fødeland.

3.3.6 Skole

Flertallet av ungdommene Uteseksjonen er i kontakt med i området har tilhørighet til en skole. En av ungdommene forteller: «Noen henger på Oslo S i skoletida, men de aller fleste kommer dit etter skolen». Selv om de fleste ungdommene vi har intervjuet trekker frem at det finnes ungdommer som henger på Oslo sentralstasjon i skoletiden, sier de at de ikke tror det er noen sammenheng med skoleprestasjoner eller skoleproblematikk og tilstedeværelse i sentrum. En av ungdommene vurderer det slik: «Tror ikke nødvendigvis at folka på Oslo S er dårligere på skolen. Mange var jo smarte liksom». Denne oppfatningen ser ut til å gjelde for mange av ungdommene, selv om det også her er noen unge som beskriver en større risiko for å neglisjere lekser og skole ved høy tilstedeværelse i ungdomsmiljøet i sentrum.

3.3.7 Ressurser

Flere av informantene som jobber med ungdommene beskriver dem som ressurssterke og reflekterte, men det stilles spørsmål om man klarer å få frem ressursene deres. Ungdommens evne til å bygge vennskap, og deres lojalitet ovenfor vennene trekkes også frem i den sammenhengen.

3.3.8 Psykisk helse

Alle ungdommene som ble intervjuet forteller at de kjenner noen i miljøet som sliter med psykisk uhelse. Ungdommene nevner depresjon, angst, selvskading og rus som eksempler. Samtidig blir det sagt at det er vanskelig å vite hvordan man skal hjelpe venner som sliter. En av ungdommene forteller om psykisk helse i ungdomsmiljøet på denne måten: «Noen har det litt vanskelig, andre har det veldig vanskelig. Det er ikke annerledes på Oslo S enn i en vanlig skoleklasse». Andre ungdommer mener at psykiske plager er mer utbredt i dette ungdomsmiljøet. Dette temaet er det med andre ord forskjellige meninger om. En ungdom mener at nettopp psykiske utfordringer kan være en av grunnene til å søke mot Oslo sentralstasjon og at man der kan møte andre som har eller har hatt lignende utfordringer. Flere av informantene som jobber med ungdommene forteller at nesten alle de kommer i kontakt med har ubearbeidede hendelser i livet sitt.

3.4 Risiko ved å oppholde seg i ungdomsmiljøet på Oslo S?

Både informantene som jobber med ungdommene og ungdommene forteller i intervjuer at det er knyttet risiko til ungdomsmiljøet på Oslo sentralstasjon. Hva risikoen innebærer og hvordan den beskrives er noe personavhengig. Ungdommene beskriver også et stigma knyttet til det å oppholde seg i området.

3.4.1 Stigma og ambivalens

Ungdommene forteller at man får et dårlig rykte av å henge i sentrum. Én av ungdommene beskriver det på denne måten: «Folk ser ned på deg. Som et gatebarn. Hvis ikke folk så ned på oss som hang der hadde vi kanskje ikke sluttet å henge der. Folk som reiser fra Oslo S tenker at vi er gatebarn og at det kommer til å bli slåsskamp når de ser oss». Beskrivelsen av å bli sett ned på er gjennomgående i ungdomsintervjuene. En annen ungdom sier det slik: «De som tar toget ser på oss og tror vi er kriminelle». Det kommer frem gjennom intervjuene med ungdommene at det er knyttet et opplevd stigma til å oppholde seg på Oslo sentralstasjon. Dette stigmaet kan også fungere som en regulator for tilstedeværelse på bakgrunn av ungdommenes beskrivelser. En av ungdommene forteller om Oslo sentralstasjon som værested på denne måten: «Oslo S er liksom et dårlig sted å henge. Det vet jeg at dere også synes – at ungdommer egentlig ikke bør henge på Oslo S. Det vet jeg at dere også vet. Det er ikke bra, det er ikke sunt. Du møter folk fra litt her og der og så møter du noen som ikke er bra for deg». Videre forteller ungdommen at voksne egentlig burde være bekymret for miljøet. «Jeg vil ikke at lillebroren min skal henge der. Jeg hadde blitt dritsur hvis lillebroren min hadde vært på Oslo S». Lignende beskrivelser angående søskens hypotetiske tilstedeværelse i ungdomsmiljøet blir fortalt av flere ungdommer i intervjuene. Det poengteres av informanter som jobber med ungdommene at terskelen for å utsette seg for risiko senkes når en oppholder seg mye i Oslo sentrum.

«Jeg vil ikke at lillebroren min skal henge der. Jeg hadde blitt dritsur hvis lillebroren min hadde vært på Oslo S.»

3.4.2 Løsrivelse fra foreldre eller unndragelse av omsorg?

Björn Andersson (2004, s. 58) bruker begrepet «ungdomsoffentlighet» for å forklare noen mekanismer ved ungdoms tiltrekning til bysentrum. Han beskriver tre temaer som er viktige i den sammenhengen, og kan være med på å gi økt forståelse for hvorfor ungdommene søker seg til Oslo sentralstasjon. Et av temaene er ungdommenes frigjøring, gjennom å søke seg til offentlige rom for opplevelsen av selvstendighet og løsrivelse fra foreldrene. Et annet tema er utvikling av identitet og jevnaldrende sin rolle i identitetsutviklingen. Det at man finner seg et område som man opplever som «sitt» sammen

andre jevnaldrende, kan være en del av denne identitetsutviklingen. Erfaring er det tredje temaet. Temaet beskriver hvordan ungdomstiden for mange er en tid for testing og grenseoverskridelser. Da er man ofte inntreffer områder som har en aura knyttet til spenning og forbud, som for eksempel rusmidler.

Flere av informantene som jobber med ungdommene forteller om at ungdommene unndrar seg omsorg. Ungdommene selv snakker om en pause hjemmefra og et fristed. I litteraturen beskrives det som en del av en normal utviklingsprosess i ungdomstiden, samtidig som det hos andre kan være en bekymringsfull utvikling. Barnevernvakten i Oslo forteller om skillelinjene mellom løsrivelse fra foreldre og unndragelse av omsorg på denne måten:

«Det er ingen klare skillelinjer på når man går over grensa. Ungdom har ulike behov for voksenkontakt og ulikt behov for støtte og tilgjengelighet av voksenpersoner. Det vi ser på som tommelfingerregel er at om voksenpersonen ikke vet hvor barna er over tid, eller vet hvordan de skal få tak i barna, så tenker vi at det er bekymringsfullt. Om barnet uteblir fra hjemmet en hel natt som 13 åring, så er ikke det greit. Vi kan snakke om løsriving, men samtidig er ikke ungdommene klar for så stort ansvar som ligger i det å ikke ha ansvarlige voksenpersoner rundt seg. De

som er sammen med de ungdommene som uteblir har ofte ikke prososial effekt på ungdommene. De er sjeldent trygge voksenpersoner. Selv om Oslo S isolert sett ikke er farlig, så er det mange ting som kan oppleves der som kan være skremmende for barn» (intervju med Barnevernvakten i Oslo).

Når det gjelder mindreårige «på rømmen», de som uteblir fra hjem, institusjon og eventuelle andre omsorgssituasjoner, har Uteseksjonen et godt fungerende samarbeid med Barnevernvakten i Oslo. I løpet av 2018 fikk Uteseksjonen inn 441 etterlysninger av 190 unike mindreårige. For å kvalitetssikre samarbeidet mellom Barnevernvakten og Uteseksjonen i Oslo

«Det vi ser på som tommelfingerregel er at om voksenpersonen ikke vet hvor barna er over tid, eller vet hvordan de skal få tak i barna, så tenker vi at det er bekymringsfullt».

ble det utarbeidet en rutinebeskrivelse for samarbeidet.

Rutinebeskrivelsen tar for seg ulike former for samhandling og samarbeid som oppstår mellom tjenestestedene. Hensikten er å skape et forutsigbart samarbeid som alltid ivaretar barnet og ungdommens beste i akutte eller bekymringsfulle situasjoner. Flere av informantene som jobber med ungdommene vektlegger at ungdom som unndrar seg omsorg, gjennom å være i området, utsetter seg for risiko. Derfor er det også en prioritert oppgave å arbeide for at ungdommene kommer tilbake til opprinnelig omsorgsbasis.

3.4.3 Kjøp, salg og bruk av illegale rusmidler

Ungdommene forteller om kjøp, salg og bruk av illegale rusmidler. Denne problematikken forteller også informantene som jobber med ungdommene om. Det kommer frem at dette ikke skjer inne på Oslo sentralstasjon, men at ungdommene i tilknytning til bruk, trekker seg vekk fra de mest folksomme stedene. Noen av ungdommene forteller at det er flere som trekker seg ut ved spor 19 på stasjonen, under Nylandsbroa, for å røyke hasj. I etterkant av intervjuene har Uteseksjonens oppsøkere fått bekreftet dette

«Noen av ungdommene på Oslo S røyker hasj. Jeg kjenner en god del. Det er flere som røyker hasj enn som drikker alkohol. Ikke noe sterkere saker. Det har jeg aldri vært borti. Det er ikke vanlig at folk prøver å få deg til å selge. Det har skjedd med meg en gang liksom».

gjennom felting i området. Dette er også bekreftet i intervju med vokterne på Oslo sentralstasjon. De aller fleste ungdommene trekker frem hasj og alkohol av rusmidler som er vanlige i ungdomsmiljøet, men i ett intervju ble andre rusmidler (kokain og sprøyter) nevnt. En av ungdommene forteller om bruken av hasj i ungdomsmiljøet denne måten: «Noen av ungdommene på Oslo S røyker hasj. Jeg kjenner en god del. Det er flere som røyker hasj enn som drikker alkohol. Ikke noe sterkere saker. Det har jeg aldri vært borti. Det er ikke vanlig at folk prøver å få deg til å selge. Det har skjedd med meg en gang liksom».

Tre ungdomsintervjuer og flere av informantene som jobber med ungdommene hevder at risikoen for å begynne bruke illegale rusmidler er stor i dette ungdomsmiljøet. Ungdommene forteller at det er lite kjøp og salg i området, men at de fleste vet hvor de skal gå hvis de ønsker å kjøpe. De henviser da til Vaterland.

«Jeg har blitt spurt om jeg solgte kokain, men jeg vet ikke om sånt skjer på Oslo S. Men det skjer på gødke³ (Vaterland). Ungdommene som vil skaffe seg noe går til gødke. VG sa at 1/4 ungdommer bruker rusmidler. Jeg tror det er flere enn det. Det har ikke skjedd meg at jeg har blitt spurt om å selge rusmidler. Men jeg har sett ungdommer som selger hele tiden. Ikke på Oslo S, men på gødke. De kalles for løpegutter. Ikke de jeg hang med, men noen fra den gruppa som alltid lagde problemer. Sjansen for å begynne med det spørs på hvilken gruppe du henger med. Gruppa mi var ikke interessert i det der, men noen andre grupper ja. De tøffet seg, lette etter bråk og krangla med politiet».

Informantene som jobber med ungdommene frykter at økt tilstedeværelse på Oslo sentralstasjon gjør de unge mer utsatt for å bli rekruttert til salg av illegale rusmidler. Det er en sammenheng mellom sårbarhet og alder. De yngste under kriminell lavalder fryktes å være mer utsatt for rekruttering til salg av illegale rusmidler. To ungdomsintervjuer bekrefter at rekruttering til salg av illegale rusmidler har skjedd i området, men flertallet forteller at det ikke er noe de har lagt merke til. Det er en mulighet for at ungdommene ikke har snakket ærlig om temaet, at lojalitet overfor miljøet og frykt for «å snitche⁴» kan ha påvirket svarene til ungdommene.

³ Gødke/godka» er et ord som stammer fra språket somali. Det kan ha betydningen "hullet" eller "hule" og er en betegnelse flere av ungdommene, uavhengig av etnisk bakgrunn, bruker om Vaterland.

⁴ «Å snitche» kommer fra engelske «to snitch» og betyr å sladre, tyste eller angi noen.

3.4.4 Bevegelse mellom miljøet på Vaterland og miljøet på Oslo sentralstasjon

Miljøet og salgsvirksomheten på Vaterland har blitt kartlagt og beskrevet av flere, blant annet Sandberg og Pedersen (2006) og Uteseksjonen (2017). I området omsettes primært cannabis, men også kokain og andre illegale rusmidler kan være i omløp. Rusmiljøet betegnes primært som en salgsarena, og i mindre grad en arena for rusbruk. Det vurderes som sterkt bekymringsfullt om mindreårige blir observert på Vaterland. Uteseksjonens erfaring er at mindreårige som er i kontakt med eller oppholder seg i de sentrale rusmiljøene i Oslo sentrum, er sårbare for utnytelse til kriminalitet, i tillegg til at terskelen for å selge eller bruke rusmidler senkes.

De fleste ungdommene forteller at det ikke er noen sammenheng mellom miljøet på Vaterland og ungdomsmiljøet på Oslo sentralstasjon. Det kommer likevel frem i intervjuene at de fleste ungdommene har kjennskap til hva som skjer på Vaterland.

«Gødke er ikke noe sted å loke på. Det er utstilling av forskjellige hasjtyper. Miljøene kan ikke sammenlignes. Oslo S kan sammenlignes med en lekeplass for barn og Vaterland er et supermarked for voksne. De som henger på Oslo S kan handle der, men for min gruppe er det ikke noen sammenheng mellom miljøene. Jeg hang en periode med den problemgjengen og da var jeg med en av dem på gødke etter at han maste mye. Det var syke ting som skjedde der. De fleste på Oslo S er vanlige ungdommer, men kanskje det er noe større sjanse for kriminalitet på Oslo S enn andre steder».

Uteseksjonens registreringer i 2018 viser at av de 249 unike mindreårige vi har vært i kontakt med på Oslo sentralstasjon har 74 av disse blitt påtruffet i kontakt med rusmiljøet på Vaterland. Dette utgjør 30 % av de registrerte mindreårige fra miljøet på Oslo sentralstasjon. Kjønnfordelingen er 39 mindreårige gutter og 35 mindreårige jenter. De aller fleste har vært involvert i kjøps-situasjoner av illegale rusmidler, men det er også eksempler på at noen av ungdommene har hatt høy tilstedeværelse og blitt observert i salgssituasjoner over tid i området.

Samlet datagrunnlag tilsier at det er en viss bevegelse mellom de to miljøene. Det kan være grunn til å anta at tilstedeværelse i ungdomsmiljøet på Jernbanetorget og Oslo sentralstasjon også kan åpne opp for kontakt med selgermiljøet på Vaterland. På samme tid er det viktig å påpeke at majoriteten av ungdommer Uteseksjonen har hatt kontakt med i ungdomsmiljøet på Oslo sentralstasjon og Jernbanetorget, ikke har blitt møtt i bekymringsfulle situasjoner eller i situasjoner tilknyttet bruk, kjøp eller salg av illegale rusmidler. På spørsmål om det er en sammenheng mellom ungdomsmiljøet på Oslo sentralstasjon og miljøet på Vaterland, og om ungdommene vet hva som foregår der, begynner to av ungdommene å diskutere:

Gutt 1: Ja, mange vet hva som skjer der.

Gutt 2: Hvorfor sier du ja - er du dum eller!?

Gutt 1: Om ungdommene vet hva som skjer på gødke? Ja, selvfølgelig vet de hva som skjer på gødke. Jeg sier ikke at de går til gødke.

Gutt 2: Nei.

Gutt 1: De vet hva som skjer der.

Gutt 2: Alle vet det.

Gutt 1: Mange vet det.

Reaksjonen til gutt 2 viser hvordan lojaliteten ovenfor andre i ungdomsmiljøet kan påvirke hva ungdommene svarer. Det antas at en del av svarene knyttet til denne problematikken har blitt påvirket av denne lojaliteten.

3.4.5 Vold og konflikter

På et generelt grunnlag forteller politiet at ungdomsmiljøet i Oslo har blitt tøffere, og at alvorlig kriminalitet forekommer hyppigere i ung alder. Vold, slåsskamper og konflikter blir tematisert i alle ungdomsintervjuene. Konflikter i ungdomsmiljøet er noe alle ungdommene kjenner til. De forteller at bakenforliggende årsak ofte er tillitsbrudd, ryktespredning, baksnakking og stygge kommentarer om mødre. I den sammenhengen sier en av ungdommene: «Det er ikke akkurat venner for livet du får på Oslo S». Både ungdommer og informanter som jobber i området nevner eksempler på konflikter med personer på gjennomfart som har tilknytning til rusmiljøene eller er påvirket av alkohol.

«Det er ikke akkurat venner for livet du får på Oslo S».

Når det gjelder slåsskamper sier flere av informantene som jobber i området, inkludert Oslo politi, at det har blitt roligere i løpet av det siste året. Dette fremkommer også av Uteseksjonens rapportering. Likevel forteller ungdommene at de har mange opplevelser fra slåssing i området. En ungdom forteller: «Jeg kjenner noen som kommer til Oslo S bare for å slåss». De som sier at de ikke har sett slåsskamper selv, sier at de har fått høre om det gjennom venner. Noen nevner planlagte slåsskamper hvor ungdommer fra andre bydeler kommer til sentrum for å gjøre opp.

«Det var mye problemer. Kasta ut av vektere, politiet kom mange ganger og masse bråk. Hvis man henger der og det er folk du ikke kjenner, da blir det bråk. Folk som er der er ute etter bråk og det var forskjellige gjenger som samles der. Plutselig var det mange og folk kom fra andre steder. Det kom i VG, 100 ungdommer på Oslo S. Da kom det folk fra andre steder for å beefe⁵ med oss».

Informantene som jobber med ungdommene og ungdommene selv forteller om planlagte slåsskamper mellom jenter. I et par av ungdomsintervjuene kommer det fram at de har kjennskap til at noen av ungdommene har brukt illegale rusmidler før slåsskamp. For de fleste ungdommene er det helt utenkelig og ukjent. Noen av ungdommene forteller også at det har forekommet knivstikking i området. Dette blir bekreftet av flere

informanter som jobber med ungdommene. De ungdommene som har fortalt om våpenbruk nevner ikke kniv, men forteller om bruk av belter som slagvåpen. På tross av alvorlige enkeltepisodesier politi, vektere og rapportering fra Uteseksjonen at det har vært roligere i området siden våren 2018.

Det kommer frem i intervjuene med lokale barneverntjenester at de opplever mangel på fungerende tiltak rettet mot de mest utsatte mindreårige med sammensatt problematikk. Dette er ofte ungdommer med atferds- og kriminalitetsproblematikk som allerede har sammensatte tiltaksplaner i barneverntjenesten. Informantene poengterer at det ikke er en stor gruppe ungdommer det gjelder, men at det er en utfordring tjenestene i Oslo kommune ikke har funnet riktig svar på, og at Oslo mangler tiltak for unge voldsutøvere.

⁵ «Beef» er et ord ungdommene bruker når det er en konflikt. Å «beefe» med noen betyr som regel at man har noe uoppgjort med den aktuelle personen. Brukes også om "slåsskamp".

3.4.6 Tyveri

Tyveri blir nevnt som et problem av noen informanter som jobber med ungdommene. Vekterne forteller at ungdommene svært sjeldent stjeler fra butikkene på Oslo sentralstasjon. Statistikken fra perioden politiet har delt viser at det har vært 10 tilfeller hvor mindreårige har blitt siktet eller mistenkt for tyveri, enten fra personer, butikker eller andre salgssteder. Dette kan være hendelser som har foregått utenfor området, men blitt loggført som sak derfra. Bare i ett av ungdomsintervjuene er dette et tema.

3.4.7 Bytte, kjøp og salg av seksuelle tjenester

Bytte, kjøp og salg av seksuelle tjenester er et tema de fleste informantene som jobber med ungdommene sier de vet lite om, men som de likevel mistenker forekommer. På innledende konsultasjon fikk vi informasjon om at barnevernsinstitusjoner har erfaring fra at ungdommer med tilknytning til ungdomsmiljøet, har blitt hentet på hotellrom i sentrum der de har vært sammen med unge voksne menn. I tre av ungdomsintervjuene åpner ungdommene for at seksuelle transaksjoner kanskje har skjedd i ungdomsmiljøet, men at ungdommene ikke tror de involverte selv ser på det som bytte av seksuelle tjenester. I de tre intervjuene legger ungdommene vekt på at fenomenet har liten forekomst, og at de tror det er noe som skjer mer i forbindelse med russetid og festing. For flere av ungdomsinformantene er det helt utenkelig at dette skjer i ungdomsmiljøet, og flere reagerer på spørsmålet med avsky. Vekterne på Oslo sentralstasjon forteller at det muligens var mer av dette tidligere, men at kameraovervåkningen og bemannede toaletter har ført til at dette ikke lenger er noe de observerer i nærmeste omkrets av stasjonen. Det kan likevel være at det forekommer oftere enn vi får innsikt i, og at det er mørketall. Barnevernvakten i Oslo svarer på denne måten ved spørsmål om tematikken i intervju om ungdomsmiljøet:

«Vi tenker at vi skal være varsom med å ilegge opplevelser de ikke har hatt, eller konstruere problematikk. Men det er åpenbart at noen av disse ungdommene har hatt et tyngre rusforbruk, at de er sammen med unge voksne og at de har stor tilgang på mye rusmidler. Vi har lurt på hvilken rolle ungdommene har med

de unge voksne. Det er enkeltungdom vi har spurt direkte om bytte, kjøp og salg av seksuelle tjenester, men vi har ikke vært systematiske» (intervju med Barnevernvakten i Oslo).

3.5 Ungdommenes tillit til voksne og problem-løsning

Alle ungdommene forteller at de forsøker å løse ulike problemer de har på egen hånd eller med hjelp av venner. «Hvis en kompis har det tungt så prøver jeg å hjelpe han selv. Det trenger ikke heller være et problem at barnevernet får vite om hasjryking for eksempel. Problemet er at barnevernet sier ifra til foreldrene. Da blir det vanskelig». Flere av ungdommene forteller om en frykt for at barnevernet skal bli innblandet. Noen forteller at de kan snakke med foreldre/mamma om vanskelige ting, og to ungdommer forteller om opplevelser med lærere som har betydd mye for dem.

I ett av intervjuene med ungdommene problematiserer ungdommene selv tematikken, og setter ord på at det kan være vanskelig ikke å ha tillit til voksne når en trenger hjelp:

«Vi prøver å gi vennene våre råd og hjelpe dem og si at de ikke skal gjøre det hvis de er glad i oss. Jeg tror løpet er kjørt for de vi prøver å stoppe. De prøver å høre på oss, men dagen etter forteller de oss ikke at de driver med det fordi de vil skjule det for oss da. De prøver å søke hjelp hos venner. Men vi vennene prøver å hjelpe dem på en eller annen måte. Vi vil ikke si det til noen, men vil fikse det på egen hånd. Det er dårlig gjort mot oss også. Vi er jo ikke leger på en måte. Vi kan ikke gå rundt å hjelpe alle vennene våre. Det kan vi ikke».

Tilliten til voksne i hjelpeapparatet viser seg i stor grad å være fraværende hos flere av ungdommene. I noen av ungdomsintervjuene kommer det frem at enkelte har tillit til vekterne på Oslo sentralstasjon og at noen har tillit til Uteseksjonen, men det legges vekt på at det er personavhengig.

1: Hvis en av våre venner sliter forsøker vi alltid å løse det selv. Jeg føler ikke at staten hjelper på en riktig måte. Vi vet ikke hva voksne gjør hvis vi sier ifra. Vi vet ikke hva dere tåler før dere sender «problemet» videre til noen andre.

2: Hvem andre tenker dere på da?

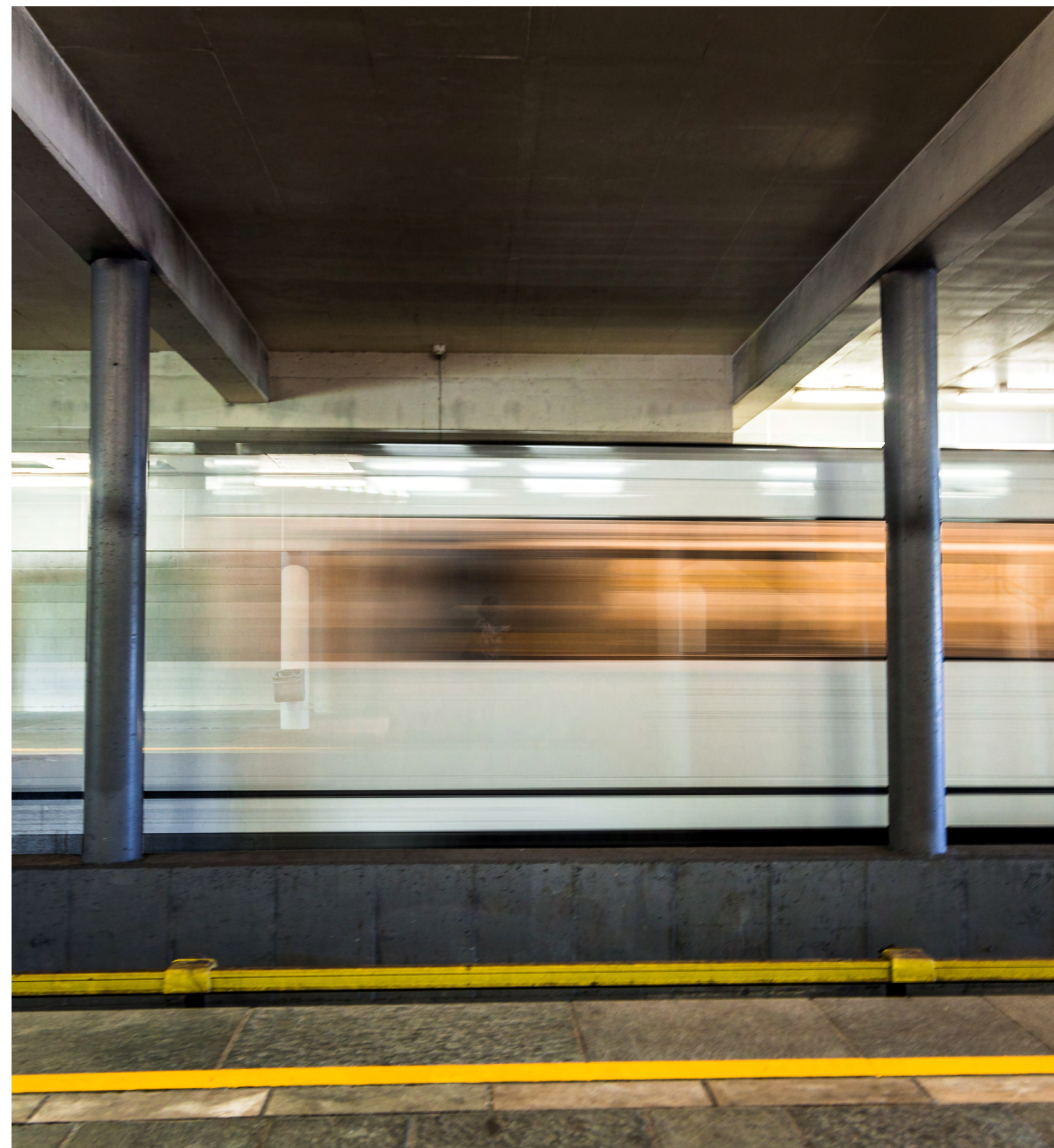
1: Barnevernet!

Ungdommene kjenner til at voksne må melde ifra til barnevernet, og at terskelen for å snakke om ting derfor kan være høyere enn den burde. Noen av ungdommene begrunner dette med egne dårlige erfaringer med barnevernet, og noen begrunner det med historier de har hørt om barnevernet. Om Uteseksjonen sier én: «Alle tror dere er barnevernet. Ta med ungdommene for å spise og informere om hvem dere er. Det tok lang tid før jeg stolte på noen av dere. Kanskje dere kunne være sivilpoliti også».

Ungdommene beskriver også en del dårlige opplevelser med politiet og blant annet erfaringer med å bli stoppet og undersøkt uten grunn. En av ungdommenes beskrivelser: «Hvis du ikke vet hvem det er, hvorfor tenker du akkurat at det må være

meg eller en av oss? Vi stod der, seriøst vi gjorde ingen ting. Vi hørte på musikk og venta på noen. Jeg synes det er litt urettferdig». Minoritetsungdom blir oftere utsatt for politiets tilfeldige «sjekker» – uten at de blir forklart hvorfor (Solhjell, R., Saarikomäki, E., Haller M.B. et al. 2018). Forskningen viser at det for noen fører til at de kjenner seg som annenrangsborgere og at de får følelsen av at de representerer en trussel. Men også ved kontakt med politiet, legger enkelte ungdom vekt på at tillit og relasjon er viktig og personavhengig. Enkelte ungdommer kan navngi ansatte hos politiet de opplever å kunne snakke med og som behandler dem rettferdig.

«Alle tror dere er barnevernet. Ta med ungdommene for å spise og informere om hvem dere er. Det tok lang tid før jeg stolte på noen av dere. Kanskje dere kunne være sivilpoliti også».

4.0 Hva kan være god ivaretagelse og gode tiltak?

4.1 Barnevern

En gjengs oppfatning hos ungdommene er at barnevernet tar barn, og at mange av ungdommene er bekymret for at de kan bli plassert i tiltak langt unna Oslo. Dette er noe enkelte informanter som jobber med ungdommene bekrefter i intervjuene. Ungdommene beskriver også en frykt for at voksne, og spesielt barneverntjenestene, informerer foreldre og legger vekt på at det er problematisk. Det kommer frem i flere av intervjuene at ungdommene får informasjon om barnevernet fra foreldre og venner, noe som i de fleste tilfellene har ført til mangelfull tillit. Det er også eksempler på ungdom som forteller om gode

erfaringer med barnevernet, og ansvarliggjør de unge selv for å ikke ta imot hjelp: «Jeg tror det er forskjellige meninger om barnevernet. Jeg har hatt gode opplevelser av hjelp. Jeg vet ikke hvorfor andre ikke liker dem. De voksne gjør en god jobb. Det er bare ungdommene det går på om de får god hjelp eller ikke». Vi erkjenner at det ikke finnes enkle løsninger på ungdommenes tilgang på riktig informasjon om barneverntjenestene. En digital informasjonskanal som gir ungdommene nøktern og objektiv informasjon om tilbud i Oslo kommune, kan være et mulig tiltak og med på å hjelpe barnevernet å nå ut med informasjon.

4.2 Oppsøkende ungdomsarbeidere

I alle ungdomsintervjuene uttrykkes det en mistenksomhet ovenfor Uteseksjonen sin rolle: Er oppsøkerne sivilpoliti eller barnevernet? Ungdommene legger vekt på at informasjon om hvem oppsøkerne er og hvordan de jobber må komme tidlig frem. Hvis ikke kan mistanken fra ungdommenes side forsterkes. Noen av ungdommene fremhever at det er tillitsbyggende når de blir husket navnet på, og at det er kontinuitet i hvem fra Uteseksjonen som er i området. Det vil si at de treffer på de samme oppsøkerne.

Noen av informantene fra oppsøkende tjenester i bydelene ønsker tydeligere samarbeid og koordinering mellom de oppsøkende tjenestene i byen. Fellesfeltning i sentrum og bydeler blir nevnt som et godt tiltak. Samarbeidet mellom de oppsøkende tjenestene må i så fall i større grad systematiseres og struktureres. Ungdommene nevner at ungdommelighet og tilstedeværelse i miljøene fra de samme oppsøkerne vil føre til tillit. Ved tilfeller av opparbeidet tillit og kontinuitet, sier en av ungdommene, knyttet til bruk av rusmidler og planlagte slåsskamper at: «Dere ville fått informasjon om ungdommene dere

ikke burde ha». Basert på hva ungdommene forteller, vil det være ønskelig å utvide bruk av likepersonarbeid og ung-til-ung formidling etter modell fra Perspektiv i dette ungdomsmiljøet.

Noen av utekontaktene vi har intervjuet legger vekt på at det er viktig å ha en støttende rolle ovenfor foreldrene. Utekontaktene har ofte viktig informasjon om ungdomstrendene ute på gata som er nyttig for familien. For noen oppleves det til tider som utfordrende å ha tett kontakt med foreldre samtidig som de skal opprettholde tillit til ungdommene som ofte søker ut for å frigjøre seg fra foreldrenes kontroll. Spenningsfeltet mellom det å være hjelper og kontrollør i oppsøkende sosialt arbeid med ungdom, er godt beskrevet også i litteraturen (Erdal, 2006; Bjørndal, 2010). Dette dilemmaet i rollen kommer også frem i kontrollaspektet når opplysningsplikten⁶ er utløst.

Det er store forskjeller i hvordan de oppsøkende tjenestene er organisert. Dette kan være forvirrende for ungdommene. At noen tjenester er organisert slik at de jobber på oppdrag fra barneverntjenestene, samtidig som andre oppsøkende tjenester ikke gjør det, er et eksempel på hvordan oppgaveløsningen kan virke forvirrende. Mange oppsøkende tjenester er til tider under omorganisering, noe som det er vanskelig for ungdommene å være oppdatert på. Utekontaktens og de oppsøkende ungdomsarbeidernes rolle kan derfor virke uklar og ulik. En utydelig rolle kan føre til at ungdommene ikke vet hva de kan forvente i møte med oppsøkerne. En av ungdommene beskriver usikkerheten rundt utekontaktsrollen som i sitatet vist nedenfor. «Jeg vet hvem utekontaktene i bydelen er, men jeg kjenner dem ikke. Jeg trodde utekontaktene var som barnevernet eller sivilpolitiet eller noe».

«Jeg vet hvem utekontaktene i bydelen er, men jeg kjenner dem ikke. Jeg trodde utekontaktene var som barnevernet eller sivilpolitiet eller noe».

⁶ Utdrag fra Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17. juli 1992 nr. 100 § 6-4: Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, skal uten hinder av taushetsplikt melde fra til barneverntjenesten uten ugrunnet opphold
a) når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller annen alvorlig omsorgssvikt,
c) når et barn viser alvorlige atferdsvansker i form av alvorlig eller gjentatt kriminalitet, misbruk av rusmidler eller en annen form for utpreget normløs atferd, når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli utnyttet til menneskehandel

4.3 Politi og strafferettslige reaksjoner

Politiet gir uttrykk for at de ønsker å jobbe mer proaktivt med ungdomsmiljøene i Oslo sentrum. De ønsker raskere reaksjoner når uønskede hendelser skjer, og å komme tidligere inn for å forebygge hendelsene. De mener at de bør prioritere forebygging og relasjonsarbeid, men at ressursene ikke strekker til. Det er vanskelig for politiet å forplikte seg til å ha en løpende kontakt med ungdommer i miljøet. Flere av informantene fra bydelene forteller om den gode jobben forebyggende politi gjør

opp mot ungdommene når de har ressurser og kapasitet til det. Noen legger vekt på at politiets autoritet har en effekt på enkelte ungdommer som sosialarbeidere ikke har, og at ungdomsstraff i enkelte tilfeller har god effekt. Bruk av ungdomsfengsel som reaksjonsform er det ulike synspunkt på blant de vi har intervjuet. Noen argumenterer for mer bruk av disse reaksjonsformene i tilfeller hvor barnevernstiltak ikke har fungert. Andre mener ungdomsfengsel og isolasjon absolutt bør være siste utvei. Argumentasjonen baseres på kunnskap om at en god del barn responderer svært dårlig på bruk av tvang, men at det også her er nyanser og individuelle forskjeller. Vi har registrert gjennom kartleggingen at diskusjonen er aktuell, med ulike synspunkt og meninger, men at det ligger utenfor vårt mandat å ta tematikken videre i denne rapporten.

4.4 Informasjon om tjenestene

Kartleggingen viser at ungdommene vet lite om de ulike tjenestene og tilbudene som er tilgjengelige. Det er en utfordring å få spredd riktig informasjon til ungdommene, både i sentrum og i bydel. Bydelene bør derfor jobbe med å få delt informasjon om ungdomstilbudene til de aktuelle ungdommene. Det er mulig at Velferdsetaten kan jobbe med en samlet oversikt over ungdomstilbudene i hele byen. Et mulig tiltak kan være en felles digital informasjonskanal over ungdomstilbud i Oslo kommune.

4.5 Koordinering av innsatser, taushetsplikt og samarbeid

Det blir lagt vekt på fra flere informanter som jobber med ungdommene at koordinatorrollen i den enkeltes sak er viktig. Systematisk arbeid og samarbeid er viktig for riktig bruk av ressurser og samordning av tjenester. Enkelte mener at taushetsplikten er til hinder for godt samarbeid. Det hevdes fra enkelte hold at de som er satt til å jobbe etter dagens lovverk ikke er kjent med mulighetene som ligger i unntakene til taushetsplikten. På en annen side er det andre informanter som har erfaring med at innhenting av samtykke ofte er problemfritt. Det legges vekt på at barnets beste skal være i fokus, og at det å dele informasjon må legges til rette for gjennom samtykke. Premisset for godt samarbeid er at de forskjellige aktørene må snakke sammen og innhente samtykke for å gjennomføre god, tverrfaglig innsats på et tidlig tidspunkt. Spesielt representanter fra politiet viser til den «Den danske retsplejeloven» § 115 og 115a som eksempel, som gir anledning til opphevelse av taushetsplikt vedrørende ungdommer som utfører kriminalitet, i den hensikt å forebygge videre kriminalitet.

Ungdommene beskriver en mistillit til hjelpeapparatet som kan tolkes dit hen at de opplever en frykt for at taushetsplikten ikke opprettholdes, og at ting de forteller skal fortelles videre uten deres samtykke. Andre informanter som jobber med ungdommene poengterer viktigheten av å snakke med ungdommene, og ikke om dem, slik de opplever at det gjøres i dag. Det blir fremlagt en bekymring for at det lages uformelle strukturer hvor det deles informasjon på individnivå uten ungdommenes

kjennskap eller samtykke. Erfaringene som Alternativ Til Vold (ATV) har i arbeidet med ungdom som har volds- og aggresjonsproblemer er relevant i denne sammenheng. Her fortelles det om hvordan ungdom kan bli delaktig i egen sak og taushetsplikt ikke blir til hinder:

«Et sentralt tema i denne sammenhengen er hvordan vi forholder oss til andre hjelpere med tanke på taushetsplikten. (...) Vår erfaring er at taushetsplikten ikke er til hinder for et nært samarbeid med andre hjelpere. Allerede i kontaktetableringsfasen anser vi nytten av å invitere andre hjelpere, som ofte kjenner ungdommene fra før, med inn i samtalen, dersom ungdommene ønsker det og ser nytten av det. Det viktigste for ungdommene er at vi spør dem hvordan ulike hjelpere kan samarbeide for å hjelpe dem. Det vesentlige er at ungdommene opplever at de har en form for kontroll over sitt eget liv og sin egen hjelpeprosess. Om ungdommene opplever at hjelpe-nettverket er oppriktig opptatt av at de skal ha det bra, blir de mindre opptatt av å skjule forhold de ikke vil skal komme frem» (Bengtson, Steinsvåg og Terland, 2004, s. 143).

Gjennom kartleggingen har det blitt etterlyst arenaer for deling av informasjon om utvikling og trender i ungdomsmiljøene i Oslo. Det finnes allerede samarbeidsnettverk⁷ og strukturer for denne typen informasjonsdeling, men på bakgrunn av at

Faktaboks 2:

Deling av informasjon over bydelsgrenser – et møte i regi av Barnevernvakten i Oslo

Barnevernvakten inviterte i april 2018 til et informasjonsmøte om en gruppering fra ungdomsmiljøet. Barnevernvakten hadde i forkant av møtet blitt tiltagende bekymret for grupperingen som helhet og for enkeltungdommene. Møtet ble initiert etter en knivstikking hvor deler av miljøet var involvert. Møtet omhandlet 32 mindreårige og der opphold i Oslo sentrum og på Oslo sentralstasjon var en fellesnevner.

Over 40 personer fra aktuelle barneverntjenester, oppsøkende virksomhet, forebyggende politi, samt barnevernkonsulenter ved politistasjonene i Oslo deltok. Barnevernvaktens målsetting med møtet var å informere om deres kjennskap til grupperingen, samt legge til rette for samarbeid på tvers av bydeler og kommuner slik at adekvate tiltak for ungdommene kunne iverksettes snarest. Videre ønsket Barnevernvakten at møtet skulle være med på å sikre god informasjonsflyt rundt ungdommene slik at videre arbeid ble så godt som mulig. Informasjonsutvekslingen ble gjort mulig gjennom å innhente av samtykke fra foresatte og de unge selv.

det etterspørres, kan det stilles spørsmål om informasjon blir delt videre til de riktige tjenestene og om samarbeidsstrukturene blir brukt på en hensiktsmessig måte.

Det finnes flere eksempler på at innsatsene rettet mot dette ungdomsmiljøet ikke har vært samkjørt, hvor hjelpeapparat og andre tjenester har dratt fra hver sine sider uten å vite om hverandre. Flere informanter som jobber med ungdommene legger vekt på viktigheten av koordinerte innsatser. Som et

godt eksempel på et fungerende samarbeidstiltak, har mange av informantene som jobber med ungdommene vist til informasjonsmøtet om en gruppering fra ungdomsmiljøet i regi av Barnevernvakten i Oslo i april 2018.

⁷ Se punkt 2.8 Samarbeidsnettverk, s. 16.

4.6 Tiltak rettet mot de mest utsatte

Det kommer frem i intervjuene med lokale barneverntjenester at de opplever mangel på virksomme tiltak rettet mot de mest utsatte mindreårige. Dette er ofte ungdommer med atferds- og kriminalitetsproblematikk som allerede har tiltaksplaner i barneverntjenesten. Informantene poengterer at det ikke er en stor gruppe ungdommer det gjelder, men det har store konsekvenser for den enkelte ungdoms liv. Oslo kommunes tiltak ovenfor unge voldsutøvere vurderes å være mangelfulle. Informantene som jobber med ungdommene legger vekt på at de unge trenger langvarige og forutsigbare tiltak og tjenester. De forteller videre at relasjonsarbeid tar tid, og det vanskeliggjøres av prosjektarbeid, midlertidige stillinger og omorganiseringer. Flexibilitet er en viktig faktor for relasjonsarbeidet. Dette blir også trukket frem i heftet «Ungdomsvennlige tjenester» (2019, s. 13). Denne skriftlige oppsummeringen er utarbeidet på initiativ av fylkesmannen i Oslo og Viken etter gjennomføring av et prosjekt med formål å finne ut hva det innebærer at velferdstjenestene er ungdomsvennlige. Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17. juli 1992 nr. 100, § 4-24, som vises til i flere intervjuer, handler om plassering og tilbakehold i institusjon uten samtykke. Dette kan blant annet skje når et barn har vist alvorlige atferdsvansker ved alvorlig eller gjentatt kriminalitet, eller ved vedvarende misbruk av rusmidler. Enkelte informanter hevder at plassering etter § 4-24 sjeldent fungerer og mener at vi må se på nye løsninger. Barnevernvakten i Oslo forteller om atferdstiltak rettet mot de mest utsatte på denne måten:

Tunge atferdstiltak er noe av det barnevernet sliter mest med. Det er mange tiltak som ikke fungerer, og barna kan ha en dårlig utvikling i etterkant § 4-24 fungerer ikke alltid, men jeg avfeier det ikke. Det å ha virkningsfulle tiltak for ungdom

med atferdstiltak må vi bli bedre på. Det finnes ungdom som profiterer på tunge atferdstiltak, og som har positiv endring som følge av dem. Det fremstår dog litt tilfeldig hvem som nyttiggjør seg tiltakene. Hvordan skal vi bli bedre? Det handler om utvikling av fag. Det viktigste er at vi er tidlig inne, da hindrer vi at det er behov for så mange tiltak og det blir lettere å bidra til positiv endring. Vi må kunne ha to tanker i hodet samtidig. Vi må forsøke å komme så tidlig inn som overhodet mulig, men vi må også forsøke å hjelpe de ungdommene som har utviklet alvorlige atferdsutfordringer og problemer med rusavhengighet. For disse ungdommene er det ikke lenger aktuelt med tidlig innsats. Det som er viktig for disse er at vi får kartlagt ungdommens utfordringer, ressurser og behov så godt som overhodet mulig, og at vi får iverksatt tiltak som treffer de behovene. (Intervju med Barnevernvakten i Oslo).

Bengtson, Steinsvåg og Terland (2004, s. 140) presenterer en faglig tilnærming til behandling av ungdom med volds- og aggre-

«Det å ha virkningsfulle tiltak for ungdom med atferdstiltak må vi bli bedre på. Det finnes ungdom som profiterer på tunge atferdstiltak, og som har positiv endring som følge av dem. Det fremstår dog litt tilfeldig hvem som nyttiggjør seg tiltakene. Hvordan skal vi bli bedre?»

sjonsproblemer. De legger blant annet vekt på betydningen av å ha en oppsøkende og fleksibel holdning ovenfor ungdommene: Om ungdommene møtte opp kontoret vårt i utgangspunktet kunne motiveringsarbeidet startet der og da. En utfordring er

at de ofte ikke vil møte oss på våre tradisjonelle arenaer. Det er derfor nødvendig å finne måter å organisere arbeidet på som inviterer til kontakt og relasjonsetablering, og hindre nye bebreikkelser på at folk egentlig ikke bryr seg. Denne gruppen utfordrer hjelperne med hensyn til hvordan vi etablerer og praktiserer vårt hjelpearbeid. Kontormodellen har av flere blitt kritisert for å fungere lite tilfredsstillende, eller for å være en modell som fører til at mange ikke får den hjelpen de trenger. I praksis betyr dette at man må legge til rette for en mer aktiv og oppsøkende måte å arbeide på. Det er viktig å kunne møte ungdommene der de bor, eventuelt på en kafé eller et annet sted som er tryggere for den enkelte ungdom.

Uteseksjonen vil åpne for å knytte en av tjenestens gatenære psykologer tettere opp mot arbeidet med de mest utsatte mindreårige, og i en modell som samsvarer med det som siteres ovenfor.

SalTo vil ferdigstille en handlingsplan for arbeidet med å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo (2019-2020), i løpet av våren 2019. Målet er at den skal gi noen føringer i arbeidet med unge som begår gjentatt kriminalitet.

4.7 Jobb

Muligheter for jobb etter skoletid og i ferier, samt ved frafall fra skole, trekkes fram av flere informanter som et tiltak som virker. Dette kommer frem i intervjuene med bydelsinformanter, men også i sluttrapporten fra Uteseksjonens jobbprosjekt (JobbUng 2018). Vi har derfor anbefalinger i handlingsplanen om at jobbprosjektene, både i sentrum og i bydelene, fortsetter.

Faktaboks 3: JobbUng

Sysselsettingsprosjektet JobbUng tilbyr ungdommer betalt sommerjobb i ordinært arbeidsliv. Tilbudet er rettet mot unge med ingen eller lite arbeidserfaring og som ikke får tilsvarende tilbud om sommerjobb i sin bydel. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med lokalt næringsliv og ungdommene får daglig oppfølging på arbeidsplassen av miljøterapeuter fra Uteseksjonen. I forkant av sommerjobbperioden får alle deltagerne et 3-dagers introduksjonskurs til arbeidslivet. JobbX karrieresenter for ungdom og LO's Distriktskontor i Oslo og Akershus gir ungdommene innføring i lover og regler i arbeidslivet, arbeidskontrakt, CV-skriving og intervjueteknikk. I 2018 fikk 35 ungdommer inntil 4 ukers betalt sommerjobb. 32 av 35 ungdommer fullførte arbeidsperioden og fikk skriftlig referanse fra sin arbeidsgiver. 11 av ungdommene fikk tilbud om deltidsarbeid i etterkant av arbeidsperioden.

Det er også etablert et mentorprogram for ungdommer som ikke fikk arbeidstilbud etter gjennomført arbeidsperiode. Her får ungdommene individuell veiledning fra arbeidsgivere og mulighet til å bli koblet videre til andre arbeidsgivere.

JobbUng er initiert av SalTo-sentrum, forankret i SalTo-handlingsprogram 2017-2020 og kartleggingsrapporten «Under brua» Tiltaket er finansiert av midler fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og ekstra bevilgninger fra Byrådet i Oslo.

4.8 Fritidsklubb

Noen informanter som jobber med ungdommene og enkelte ungdommer forteller om mangelen på en byomfattende fritidsklubb. De forteller at det er få muligheter til å ta med seg venner fra andre bydeler på klubbene, og at det er en av grunnene til at ungdommene i miljøet ikke tar i bruk klubbene. Noen bydeler nevner også manglende tilbud til ungdom og unge voksne i alderen 16-23 år. En av ungdomsinformantene beskriver behovet fra hans perspektiv på denne måten: «Det trengs en stor ungdomsklubb hvor alle ungdommene fra over alt kan være. Ikke bare de som er fra en bydel. På Tøyen er det for eksempel ikke en klubb for ungdommer over 16 år. Og på Kalbakken kommer det bare inn folk som er derfra».

Riverside, X-Ray og Røde Kors ORKIS er alle fritidstilbud som er byomfattende i tillegg til å være sentrumsnære. Om ungdommene ikke har nok informasjon om disse tilbudene eller om det er andre begrunnelser for at de ikke vil bruke dem, er ikke blitt

«Det trengs en stor ungdomsklubb hvor alle ungdommene fra over alt kan være. Ikke bare de som er fra en bydel. På Tøyen er det for eksempel ikke en klubb for ungdommer over 16 år. Og på Kalbakken kommer det bare inn folk som er derfra».

med innspill/forslag til tiltak opp mot bydelenes arbeid med fritidstilbud.

* På Tøyen finnes ungdomskafeen Central Park for ungdom mellom 16-23 år, en kafe drevet av ungdom.

kjent i gjennom kartleggingen. Med hva som har kommet frem i kartleggingen som bakteppe kommer vi i handlingsplanen

5.0 Forslag til handlingsplan

I denne planen foreslås konkrete tiltak som vurderes å kunne bidra til å avhjelpe en del av de problemene og utfordringene som er kartlagt rundt ungdomsmiljøet på Oslo sentralstasjon og Jernbanetorget. Forslagene i handlingsplanen beveger seg i mange ulike retninger, og berører potensielt mange aktører i ulike sektorer. Hverken Velferdsetaten, vår oppdragsgiver, eller Uteseksjonen, som utfører av dette oppdraget, har myndighet til å forplikte andre aktører enn oss selv til å følge forslagene som presenteres. Det er likevel greit å understreke at alle forslag som presenteres har sitt utspring i den dialogen vi har hatt med ulike aktører og informanter under kartleggingsperioden. Vi har underveis, og i ulike fora, forsøkt å inkludere andre viktige aktører i prosessen, slik at forslagene i størst mulig grad blir «felles eie». Samtidig vet vi at prioriteringer og beslutninger foregår i helt andre rom.

Tidligere erfaringer med denne typen kartlegging viser at arbeidet i realiteten starter når kartleggingen er ferdig. En viktig del av det videre arbeidet med rapporten blir derfor å samarbeide med potensielle aktører om forankring og eierskap, for så å ta de første små skrittene.

Hovedmål- setting

De sentrumsnære innsatsene skal tilrettelegges for at barn og unge som oppholder seg mye på Oslo S/Jernbanetorget blir best mulig ivare tatt når de er i området. De unge skal sikres god tilgang til kontakt med ansvarlig voksne i sentrum.

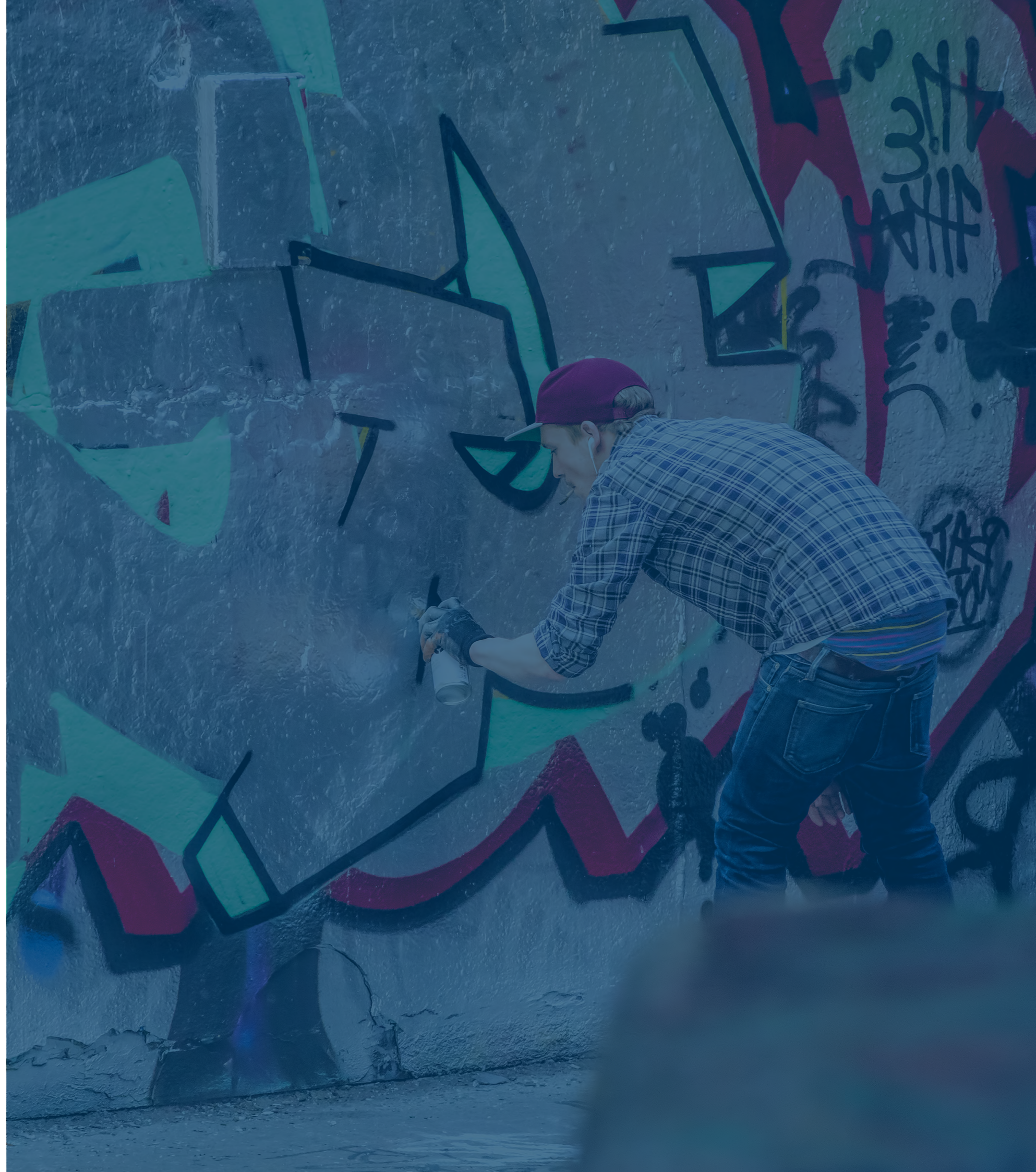
Utsatte unge skal kartlegges så snart som mulig og samarbeid mellom innsatser i sentrum og hjelpeinstanser i bydel/hjemkommune etableres. Det skal vektlegges at den unge får god mulighet til aktivt å involvere seg i sin egen situasjon og i den oppfølging som skjer.

Målet for innsatsene samlet sett er også å gjøre tiden de unge tilbringer i Oslo S området så kort som mulig.

Delmål	Tiltak	Aktuelle aktører/ansvarlig	Tidsplan
1. Oppdatert kunnskap	Gjennom oppsøkende arbeid sørge for en systematisk tilstedeværelse i ungdomsmiljøene	Uteseksjonen	Løpende
	Investere tid i kontakt med målgruppa også i perioder uten uro og hendelser	Vektore	Løpende
	Forbedring av registreringsrutiner i ulike fagsystem. Evaluere resultat av forbedringer	Uteseksjonen Oslo politi	1. juni 2019 og deretter løpende
2. Kvalitet i oppsøkende arbeid	Utarbeide og iverksette plan for systematisk fellesfeltning mellom bydelsutekontakter og Uteseksjonen	SalTo-kordinator sentrum/ Uteseksjonen Utekontakter i bydel/SalTo- kordinatorer bydel	1. juni, deretter løpende 1.9.2019
	Ta i bruk reflekterende teammetodikk i utvikling av personlig profesjonell kompetanse, der erfaringer fra medarbeider sin tilnærming i arbeidet blir gjort til gjenstand for egen refleksjon og i faggruppe (etter modell fra Praksisverkstedet)	Utekontakter i bydel Uteseksjonen Barnevernstjeneste i bydel KoRus Oslo (veileder)	1.9.2019
	Involvere unge ved å ta i bruk metodikken likepersonarbeid/»Ung-til-ungformidling (etter modell fra Perspektiv)	Uteseksjonen i samarbeid med erfaringskonsulenter	1.10.2019
	Utarbeide forslag til en «Oslo standard» for det oppsøkende arbeidet	Uteseksjonen Bydelene SalTo - nettverket KoRus Oslo	31.10.2019
3. Hjelp til de mest utsatte unge	Følge opp bekymring for unge som kartlegges under det oppsøkende arbeidet	Uteseksjonen Utekontakter	Løpende
	Melde bekymring til lokal barneverntjeneste/barnevernsvakt	Uteseksjonen Oslo politi	Løpende
	Følge rutine som gjelder der barn og ungdom befinner seg i akutte bekymringsfulle situasjoner eller er etterlyst	Uteseksjonen Barnevernsvakta	Løpende
	Involvere den unge gjennom deltakelse i ansvarsgruppe,- eventuelt bidra til å etablere slik gruppe	Involverte aktører i sak	Løpende
	Ta i bruk metodikk fra Koordinerende Tillitsperson (KTP) og Brukerplan	Aktuelle aktører	1.8.2019
	En av psykologstillingene legges organisatorisk til team 1 (målgruppe under 18 år)	Uteseksjonen	20.6.2019
	Tilrettelagt tilbud om sommerjobb til unge fra lavinntektsfamilier/unge som ikke greier å skaffe seg arbeid på egenhånd. Lønnes fra bydelen	Bydeler	20.6.2019 og løpende
4. Samarbeid og samhandling	Sommerjobb med introduksjonsprogram for unge som har kontakt med Uteseksjonen og som ikke får tilbud om jobb fra sin bydel (JobbUng). Kombineres med annen oppfølging etter behov	Uteseksjonen med samarbeids- partnere	20.6.2019 og løpende
	Uteseksjonen kontakter vektertjenesten på Oslo S når patrulje er inne og felter i dette området	Uteseksjonen Vektertjenesten	Løpende
5. God informasjon til målgruppa om hjelpeinnsatser m.m.	Bidra aktivt til å sette dagsorden i de eksisterende samarbeidsfora som er etablert på tvers av bydeler og tjenestesteder, slik at aktuelle saker og problemstillinger blir drøftet. Deltakere skal sikre sin deltakelse gjennom god forankring i egen organisasjon og påse at informasjon og kunnskap fra møteplassene også blir gjort tilgjengelig for andre i sine fagmiljø	Alle deltakere fra ulike tjeneste- steder som deltar i samarbeids- fora for unge	Løpende
	Måltrettet bruk av sosiale medier. Etablere og administrere en digital kommunikasjonskanal som når ut til ungdomsgruppa	Velferdsetaten	Oppstart av arbeidet 1.9.2019
Anbefalinger til bydel			
6. Mer barnevernfaglig samarbeid	Barnevernstjenester utforsker mulighet for å samarbeide mer med hverandre og på tvers av bydeler. Dette kan gi mulighet for drøfting av felles tema og utfordringer knyttet til målgruppa og utvikle tilbud for unge som omgås sammen på tvers av bydeler. Samarbeid over bydelsgrenser kan også gi mulighet for å dele informasjon om unge som inngår i ungdomsnettverk på tvers av bydeler (basert på samtykke og etter modell fra Barnevernsvakta sitt møte se faktaboks 2)	Barnevernstjenester i bydeler Barnevernsvakta	
	Gjøre eksisterende fritidstilbud i bydel bedre kjent for ungdomsgruppa. Utarbeide samlet oversikt over alle tilbud i Oslo	Bydeler Velferdsetaten	
7. Fritidstilbud	Større deltakelse fra unge i uorganiserte fritidsaktiviteter	Vurdere løsninger for at fritidsklubber også kan besøkes av unge som ikke bor i bydelen	Bydeler
		Gi flere tilbud til ungdom opp til 23 år	Bydeler
		Gi flere ungdomsstyrte og åpne tilbud i helg, f. eks Åpen hall	Bydeler i samarbeid med andre aktører

6.0 Referanseliste

- Andersen, Patrick Lie og Marianne Dæhlen (2017). *Sosiale relasjoner i ungdomstida - Identifisering og beskrivelse av ungdom med svake relasjoner til foreldre, skole og venner*. NOVA Rapport 8/17. Oslo: NOVA.
- Andersson, Björn (2004). *Ungdomar och offentligt liv*. I: Erdal, Børge (red). 2006. *Ute/inne. Oppsøkende sosialt arbeid med ungdom*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Backe-Hansen, Elisabeth og Ivar Frønes (red.) 2012. *Metoder og perspektiver i barne- og ungdomsforskning*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Bakken, Anders (2018) *Ung i Oslo 2018*. NOVA Rapport 6/18. Oslo: NOVA.
- Bengtson, Mette, Per Øystein Stensvåg og Hans Terland. 2004. *Ungdom bak volden – forståelse og behandling av ungdom med volds- og aggresjonsproblemer*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Björdal, Bente (2010). Oppsøkerens sammensatte rolle. *Fontene, 2010* (1), 52-59. Hentet fra <http://losu.no/file/download/58>
- Erdal, Børge (red). (2006). *Ute/inne. Oppsøkende sosialt arbeid med ungdom*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Helland, Håvard og Tormod Øia. 2000. *Forebyggende ungdomsarbeid*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Hyggen, Christer, Ingar Brattbakk og Elling Borgeraas (2018). *Muligheter og hindringer for barn i lavinntektsfamilier. En kunnskapsoppsummering*. NOVA Rapport 11/18. Oslo: NOVA.
- KoRus vest, Bergen (2014). *Hurtig kartlegging og handling. Manual*. Bergen: Stiftelsen Bergensklinikkene.
- Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17. juli 1992 nr. 100. URL: <https://lovdata.no/lov/1992-07-17-100/§4-24> (lest 20.02.19)
- Prieur, Annick (2004). *Balansekunstnere – betydningen av innvandrerbakgrunn i Norge*. Oslo: Pax Forlag AS.
- Sandberg, Sveinung og Willy Pedersen (2006). *Gatekapital*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Solhjell, R., Saarikkomäki, E., Haller, M.B. et al. Crit Crim (2018). <https://doi.org/10.1007/s10612-018-9408-9>
- Thagaard, Tove (2002). *Systematikk og innlevelse – en innføring i kvalitativ metode*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Ungdomsvennlige velferdstjenester (2019): www.ungdomsvennlig.no.
- Uteseksjonen i Oslo (2012). *Innenfor/Utenfor. En kartlegging av et alternativt ungdomsmiljø i Oslo sentrum*. Oslo: Oslo kommune, Velferdsetaten.
- Uteseksjonen i Oslo (2017). *Under brua. En kartlegging av unge menn som selger rusmidler på Vaterland*. Oslo: Oslo kommune, Velferdsetaten

Prosjektleder: Pål Grav
Skrevet av: Jonas Chabchoub
Kartleggingsteam: Linda Høgheim, Nana Dua-Mensah, Ola Melbye Pettersen, Tuva Høye Mausest, Vibece Skogen

Veiledere: Yvonne Larsen og Skule Wigenstad, Korus Oslo

Illustrasjonsfoto: Uteseksjonen, Nicolai Hjelseth og Jonas Chabchoub. Kikkut kommunikasjon, Mariell Midtbø Bøyum. (personene på bildene er ikke nødvendigvis tilknyttet ungdomsmiljøet)

Design: Kikkut kommunikasjon
Trykk: Zoom Grafisk AS

Rapporten er finansiert gjennom midler fra Helsedirektoratet og Kompetansesenter rus – Oslo

ISBN 978-82-93361-69-5

Uteseksjonen i Oslo

Uteseksjonen er Oslo kommune sin oppsøkende tjeneste i Oslo sentrum, og er en del av Avdeling forebygging og sentrumsarbeid (AFS) i Velferdsetaten. Tjenesten driver gatebasert, oppsøkende sosialt og helsefaglig arbeid overfor utsatte mennesker og grupper i Oslo sentrum. Det oppsøkende arbeidet ute i Oslo sentrum foregår hver dag og kveld gjennom 35 patruljer per uke. I tillegg gir Uteseksjonen individuell oppfølging til innbyggere og tilreisende i tett samarbeid med det øvrige hjelpeapparatet.

Arbeidet omfatter rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid og helse- og sosialfaglig ivaretagelse av mennesker med problematikk knyttet til rus og/eller psykisk helse. Uteseksjonen arbeider med folk i alle aldre, men legger særlig vekt på å hjelpe unge og yngre voksne opp til 25 år. Tillit, konfidensialitet og personvern vektlegges.

Uteseksjonen nås lettest på vakttelefon 913 03 913. Vakttelefonen er betjent i våre åpningstider:

Mandag-torsdag	08.00-24.00
Fredag	08.00-04.00 (natt til lørdag)
Lørdag	10.00-04.00 (natt til søndag)
Søndag	16.00-24.00

Rådgivningstjenesten i Maridalsveien 3 er åpen mandag til fredag kl. 10.00 – 15.00. Her kan innbyggere, tilreisende og samarbeidspartnere komme innom – med og uten avtale –

for samtaler, rådgivning, oppfølging og samarbeid. Hasjavenningsprogrammet (HAP) tilbyr individuell avvenning eller nedtrapping, samt at metodikk, kunnskap og ferdigheter deles og spres til bydeler og kommunale etater gjennom kurs, fagnettverk og veiledning. Gatenær psykologtjeneste gis av psykologer med henvisningsrett til spesialisthelsetjenesten.

SalTo koordinator for Oslo Sentrum koordinerer og styrker innsatsen overfor unge opp til 23 år. Ansatte med egen erfaring (erfaringskonsulenter) styrker tilbudet med innbyggerinvolvering og økt brukerfokus.

Kartlegging, tilsyn og kontakt med utsatte sentrumsmiljø er en viktig del av oppgavene. HKH-metodikk benyttes som metodikk når miljøene kartlegges. Vi rapporterer til egen administrasjon og politisk ledelse om situasjonen i utsatte miljø i Oslo sentrum. Uteseksjonen deltar i overordna samarbeid gjennom Sentrums-samarbeidet, SalTo og Samarbeidsforum for tilreisende bosteds-løse EØS-borgere. Uteseksjonen driver kunnskapsformidling gjennom undervisning og foredrag i tillegg til rapportering.

I tillegg til kjerneoppgavene har Uteseksjonen tidsavgrenset forsterket innsats på følgende områder:

- Koordinerende tillitspersoner overfor unge voksne i det såkalte Vaterlandsmiljøet.
- Likepersonsarbeid der unge hjelper unge gjennom Perspektiv.
- Tilbud om aktivitet med mentor, sysselsetting/arbeid og opplæring/skole.
- Tilbud om musikkterapi til unge og unge voksne.

KoRus Oslo

Kompetansesenter rus Oslo (KoRus Oslo) er ett av syv regionale kompetansesentre innen rusfeltet i Norge som arbeider på oppdrag fra Helsedirektoratet. KoRus Oslo er organisatorisk lagt under Velferdsetaten i Oslo kommune i avdeling forebygging og sentrumsarbeid.

Senterets samfunnsoppdrag er å sikre ivaretagelse, oppbygging og formidling av rusfaglig kompetanse, og gjennom dette bidra til å understøtte statlige satsinger innen rusområdet. Senterets primære rolle er å styrke praksisfeltet innen rusmid-delforebygging/folkehelsearbeid, tidlig innsats og rusarbeid i tett samarbeid med regionale aktører, brukerorganisasjoner, ledere og fagpersoner i praksisfeltene.

Målgrupper for senterets arbeid er tjenester og ansatte i Oslo kommune og i spesialisthelsetjenesten. Senteret samarbeider regelmessig med andre kompetansesentermiljøer, bruker- og pårørendeorganisasjoner, forsknings- og utdanningsinstitusjoner samt ulike fagdirektorater.

KoRus Oslo finansieres gjennom tilskudd fra Helsedirektoratet og er en del av et etablert samarbeid i helseregion Sørøst med andre regionale sentre på rus, vold, traumer og psykisk helse.

KoRus Oslo tilbyr opplæring og veiledning i metodikken Hurtig kartlegging og handling (HKH), og følger opp arbeidet i et nasjonalt nettverk med andre KoRus og kommuner.

